

EGÉSZSÉGÜGYI MENEDZSER MESTERKÉPZÉSI SZAK

1. A mesterképzési szak megnevezése: egészségügyi menedzser (Health Care Management)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben megszerezhető megjelölése

- *végzettségi szint:* mester- (MSc-) fokozat
- *szakképzettség:* okleveles egészségügyi menedzser

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. Az egészségügyi menedzser

a) tudása

- Ismeri az egészségügyi menedzsment átfogó tárgykörének általános és specifikus jellemzőit, legfontosabb irányait és határait, az egészségügyi menedzsmentet alkotó tudományterületek (különös tekintettel az egészségtudományra, a gazdaságtudományra és a társadalomtudományra, valamint az interdiszciplináris magatartástudományra) elhatárolását és kapcsolódási pontjait.
- Ismeri az egészségügyi menedzsment alapfogalmait, összefüggéseit, főbb tudományos elméleteit.
- Ismeri az egészségügyi szolgáltatások rendszerét, szerveződését, felépítését, tervezését, fejlesztését, valamint a határterületekkel kapcsolatos együttműködését.
- Ismeri az egészségügyi szervezetek vezetésének (tervezés, szervezés, irányítás, ellenőrzés, menedzsment kontroll, koordináció) eszközrendszerét, ismeretszerzési és problémamegoldási módszereit, absztrakciós technikáit, a korszerű vezetési és szervezési módszereket.
- Ismeri az egészségügyi szervezeti jövőkép, küldetés és stratégia kidolgozásának, elfogadtatásának és végrehajtásának módszertanát.
- Ismeri a szervezeti erőforrások (humán, tárgyi és pénzügyi) integrált menedzsmentjének szemléletét és eszközeit.
- Ismeri az információgyűjtés, kezelés, elemzés, értékelés és megosztás technikáit.
- Ismeri az egészségügyi menedzsment területének legfontosabb problémáit, a szervezeti problémák és kihívások feldolgozásának és kezelésének, a fejlesztési projektek menedzsmentjének eszközeit, módszereit.

b) képességei

- Képes az egészségügyi rendszerek összehasonlító elemzésére és az egészségügyi rendszer teljesítményének kritikai értékelésére.
- Képes az egészségpolitikai programok kritikai értékelésére és kidolgozására.
- Képes az egészségügyi szervezetek és az egészségügyi rendszer működését meghatározó demográfiai, epidemiológiai, társadalmi, pénzügyi, gazdasági, jogi, etikai és technológiai környezet, valamint a termelési tényezők és az egészségügyi szolgáltatások versenykörnyezetének elemzésére és értékelésére.
- Képes a tevékenységi területre vonatkozó küldetés és jövőkép kidolgozására, stratégiai terv, rövid és középtávú tervek készítésére és stratégiai kontroll végzésére.
- Képes az egészségügyben felmerülő etikai problémák felismerésére és intézményes kezelésére.
- Képes a szervezési feladatok hatékony végzésére.
- Képes az egészségügyi intézmények szervezetének és folyamatainak elemzésére, tervezésére és alakítására.
- Képes a beosztottak közvetlen irányítására, motivációs eszközök alkalmazására, a beosztottak munkájának operatív ellenőrzésére.
- Képes az emberi erőforrások stratégiai menedzsmentjére.
- Képes az intézményes minőségbiztosítási rendszer kiépítésére és működtetésére.
- Képes a vezetői funkciók hatékony gyakorlását megalapozó információs és kommunikációs rendszer tervezésére, alakítására és helyes használatára, az intézményes adatgyűjtési rendszer működtetésére, valamint az egyes médiumok, funkciók, platformok kreatív alkalmazására.
- Képes a vezetési feladatok problémaközpontú és sokoldalú megközelítésére, a problémák és kihívások felismerésére, elemzésére és a szervezeti döntéshozatali módszerek alkalmazására.
- Képes a különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban és különböző szakmai elvárásoknak megfelelően a problémamegoldó módszerek és technikák széles körének gyakorlati alkalmazására, projektek tervezésére és irányítására, konfliktusok kezelésére, a vezetői ellenőrzéssel kapcsolatos feladatok ellátására, a vezetői munkát átfogó koordinációra és integrációra.
- Képes a szervezeti változtatások hatékony vezetésére, a szervezeti ellenállás hatékony kezelésére.
- Képes az egészségügyi menedzsment ismeretközvetítési technikáit, magyar és idegen nyelvű publikációs forrásait magas szinten használni, ezeket feldolgozni, a jó gyakorlatokat felismerni és adaptálni, valamint önálló, szaktudományos igényességű publikációkat készíteni.
- Képes a saját gondolatainak és szakmai témáknak szóban és írásban történő árnyalt kifejtésére, birtokolja a szakmai vitához szükséges beszéd- és íráskészséget.

c) attitűdje

- Elkötelezett az emberi élet védelme iránt.
- Vállalja az egészségügyi menedzseri szakmai identitást, ismeri saját korlátait.
- Rendelkezik a vezetőimunka végzéséhez szükséges szemléletmóddal, széleskörű szakmai érdeklődéssel, személyes integritással és érzelmi intelligenciával.
- Kritikusan, de elfogulatlanul viszonyul a saját és mások szakmai tevékenységéhez, eredményeihez.
- Elkötelezett a minőségi munkavégzés iránt.
- Képes a hatékony és hiteles kommunikációra és személyközi kapcsolatok kiépítésére.
- Tiszteli és képviseli a szakmai-etikai normákat.
- Elkötelezett az egészségvédelmi, munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzrendészeti előírások betartásában és betartatásában.

d) autonómiája és felelőssége

- Önállóan döntést hoz.
- Az egészségügyi vezetési, szervezési feladatokat önállóan, saját belső meggyőződésére építve végzi és felelősséget vállal vezetői döntéseiért.
- Vezető szerepet tölt be együttműködések kialakításában, kapcsolatépítésben, szakmai együttműködésekben egyenrangú partnerként viselkedik.
- Alkalmas társas helyzetek kezelésére, csoportmunkában való felelős részvételre, csoportmunka önálló megszervezésére és konfliktusok kezelésére.
- Jelentős önállósággal bír a tudományos tevékenység szervezésében, kivitelezésében és irányításában, önállóan használja a tudományos adatbázisokat, aktívan közreműködik közlemények elkészítésében, pályázatok írásában.

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat a képzés tanterve által meghatározott módon egészségügyi, illetve határterületi intézményben önállóan vagy mentor mellett végzett, vezetői, problémamegoldó projekt jellegű munka.

FIZIOTERÁPIA MESTERKÉPZÉSI SZAK

1. A mesterképzési szak megnevezése: Fizioterápia (Physiotherapy)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- *végzettségi szint:* mester- (MSc-) fokozat
- *szakképzettség:* okleveles fizioterapeuta

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. A fizioterapeuta

a) tudása

- Ismeri a gyógytorna és fizioterápia szakterület átfogó tárgykörének általános és specifikus jellemzőit, legfontosabb irányait és pontos kompetenciáit, határait, a fizioterápiának a rokon szakterületekhez való kapcsolódását, szakmai irányelveit.
- Ismeri a mozgás magas szintű, részletes terheléssel kapcsolatos élettani vonatkozásait, biofizikai és biomechanikai törvényszerűségeit.
- Ismeri a biofizika, a biomechanika, a keringés és légzés, valamint az idegélettan aktuális kutatási területeit, eredményeit és vizsgáló módszereit.
- Ismeri a releváns klinikumok kutatási módszereit és tudományos eredményeit.
- Ismeri a légzési-keringési és terheléses vizsgálatok laboratóriumi felszereléseit és lehetőségeit, a vizsgálatok nemzetközileg elfogadott módjait és módszereit, valamint azok biztonságos elvégzésének szabályait.
- Ismeri a képalkotó eljárások működésének fizikai hátterét, illetve a vizsgálatok diagnosztikai, differenciáldiagnosztikai jelentőségét, a hagyományos és a funkcionális képalkotó vizsgálatok nyújtotta lehetőségeket.
- Ismeri a tudományos kutatás módszereit, aktualitásait a mozgásszervi, neurológiai és a légzési-keringési fizioterápia területén.
- Ismeri a klinikai gyakorlatban alkalmazott gyógyszeres kezelés fő irányelveit, az alkalmazott gyógyszerek fizikai aktivitásra és terhelhetőségre gyakorolt hatásait.
- Ismeri a mozgásszervi, a légzési-keringési és a neurológiai rehabilitáció területén alkalmazott gyógyászati segédeszközöket.
- Ismeri a legkorszerűbb operatív beavatkozásokat, azok biomechanikai vonatkozásait és fizioterápiás konzekvenciáit.

- Ismeri a komplex fizioterápia különböző lehetőségeit, azok neurofiziológiai és mozgástani hátterét.
- Ismeri az idegéletti folyamatokat, a mozgáskoordináció és a propiocepció normális és kóros megnyilvánulását.
- Ismeri a fizioterápia és a kapcsolódó szakterületek információszerzési, ismeretközlési módszereit és annak magyar nyelvű és nemzetközi forrásait.
- Ismeri az egészségügyi igazgatási intézmények felépítését, az egyes szervek kompetenciáját, feladatait, az egészségügyi intézmények fenntartói, finanszírozói és munkáltatói oldalának jogi szempontú megközelítési lehetőségeit.
- Ismeri a szakmai vezetéshez szükséges szakjogi vonatkozásokat és minőségirányítási alapelveket, modelleket.
- Ismeri a tudományos tevékenységhez szükséges adatfeldolgozási, elemzési módszereket, statisztikai programokat és az adatfeldolgozáshoz használható informatikai hátteret.
- Ismeri az összefüggések szintjén az egészségtudományok kapcsolódási pontjait egyéb tudományterületekkel.
- Ismeri az egészség, betegség terminológiai rendszerét, azok esetleges módosulásait folyamatosan figyelemmel kíséri.
- Ismeri a neveléstudomány, szakdidaktika hivatására vonatkozó alkalmazási területeit.

b) képességei

- Képes a fizioterápiás vizsgálati módszerek birtokában, az orvosi dokumentáció ismerete alapján a funkcionális vizsgálat önálló elvégzésére, fizioterápiás diagnózis felállítására, a rövid és hosszú távú kezelési terv elkészítésére.
- Képes a vizsgálat során kapott adatok, eredmények elemzésére, az összefüggések felismerésére és folyamatos dokumentációjára, a vizsgálati és kezelési eredmények tudományos feldolgozására és publikálására hazai és nemzetközi szinten.
- Képes a szakmájához kapcsolódó kutatásokban részt venni, kutatásokat tervezni és vezetni.
- Képes a hazai és a nemzetközi kutatások széleskörű ismeretével, szakmai tapasztalatainak felhasználásával és tudományos gondolkodásmódjával a terápiás eljárások és protokollok továbbfejlesztésére a fizioterápia területén.
- Képes a tudományos bizonyítékokon alapuló (evidence based medicine) fizioterápiás tevékenységre.
- Képes az integrált mozgástani ismeretek felhasználására és gyakorlati alkalmazására.
- Képes a fizikai teljesítőképesség meghatározására, a terhelhetőséget és teljesítőképességet korlátozó fizikai, anatómiai, élettani, kórélettani tényezők felismerésére és elemzésére.
- Képes a fizioterápia tudományos problémáinak felismerésére, multidiszciplináris megközelítésére, megoldására.

- Képes új fizioterápiai ismeretek felkutatásában és gyakorlati hasznosításukban történő hatékony részvételre.
- Képes a tudományos evidenciákra épülő fizioterápiás módszerek kiválasztására és gyakorlati alkalmazására.
- Képes a fizioterápiás módszerek hatékonyságának tudományos alapon történő vizsgálatára.
- Képes részt venni klinikai vizsgálatok megszervezésében és lebonyolításában.
- Képes az egészségügyi intézményekben a központi gyógytornaszolgálatok, illetve az önálló fizioterápiás egységek szakmai vezetésére.
- Képes szakmai és tudományos szervezetekben a fizioterápia képviselőjére.
- Képes az egészségügyi intézmény és a vállalkozás működtetésével kapcsolatos alapvető jogszabályok és minőségirányítási alapelvek alkalmazására.
- Képes fizioterápiás tevékenysége során szerzett vizsgálati eredmények tudományos igényű elemzésére, megfogalmazására és közlésére.
- Képes a kompetenciáján belüli elektrodiagnosztikai vizsgálatok elvégzésére, elemzésére és annak alapján az izomstimulációs kezelés indikálására.
- Képes elektro-, balneo-, hidroterápiás kezelések részletes tervezésére orvosi javaslat alapján.
- Képes rendeletben meghatározott gyógyászati segédeszközök javaslatára, felírására.
- Képes mozgásszervi problémák szűrésére.
- Képes előmozdítani az egészségnevelést, az egészségmegőrzést célzó nemzeti, regionális, helyi, lakóközösségi és nemzetközi programokat.
- Képes komplex módon és biztonsággal tájékozódni az egészségügyi és szociális területek, valamint a társadalombiztosítás intézményrendszerében.
- Képes felismerni az egyes jogsértő helyzeteket és megfogalmazni a helyes megoldásokat.
- Képes vezetői szinten követni és használni az egészségügyi intézményt és a fizioterápiás vállalkozást érintő alapvető jogszabályokat.
- Képes felelni az intézmény, vállalkozás működésének törvényességéért, a határozatok betartásáért, közreműködni feladatkörét érintően az intézmény irányításában, intézkedések előkészítésében, a végrehajtás határidőben történő megszervezésében.
- Képes az ismeretátadás, betegoktatás bipoláris és interaktív gyakorlására.
- Képes az egészségfejlesztő kommunikáció magas szintű alkalmazására.
- Képes fejlett problémaérzékenységgel, team munkában az egészségfejlesztéssel összefüggő eset- és helyzetelemzésekre.
- Képes prevenciós oktató jellegű projektek, egészségnevelő, ismeretterjesztő, fejlesztő edukációs programok, szakmai továbbképzések kidolgozására.

- Képes szakpedagógiára és egészségfejlesztésre fókuszáló kutatások tervezésére, megvalósítására.

c) attitűdje

- Fejlett pedagógiai és holisztikus szemléletmóddal, érzékenységgel és készségekkel rendelkezik a beteg-edukáció területén.
- Kongruens, példamutató és elkötelezett segítő szakmai attitűdjével alkalmas az értékteremtő, értékközvetítő tevékenységre.
- Magas szinten képviseli az értelmiségi lét konstruktív kritikai és önkritikai szemléletmódját, magatartásformáit.
- Törekszik az elfogulatlan és előítélet-mentes véleményformálásra.
- Kritikusan, de elfogulatlanul viszonyul a saját és mások szakmai tevékenységéhez, eredményeihez.
- Permanens tanulási-önfejlesztési igénnyel és nyitottsággal képviseli és gyakorolja az élethosszig tartó tanulást.

d) autonómiája és felelőssége

- Önállóan alkalmas a szakmájában felmerülő erkölcsi és jogi dilemmák végig gondolására, továbbá argumentálóan, felelősséggel alkalmas állásfoglalásra.
- Önállóan, felelősségteljesen végzi munkáját.
- Az egészségügyi csoport minden tagjával szoros együttműködésben eredményes csapatmunka végzésére alkalmas.
- Autonóm és kreatív módon vesz részt a szakmai innovációs kezdeményezésekben,
- Magas szintű vitakultúrával rendelkezve képviseli önálló véleményét a szakmai fórumokon.
- Példát mutatva gyakorolja tudatos felelősségvállaló magatartását, és a segítő hivatásokhoz méltó módon alkalmazza etikai szenzitivitását.

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai klinikai gyakorlat a képzés harmadik félévében egészségügyi intézményben mozgásszervi, légzési, keringési, neurológiai vagy egyéb klinikai területen, felügyelet mellett végzett önálló szakmai munkavégzés.

KLINIKAI LABORATÓRIUMI KUTATÓ MESTERKÉPZÉSI SZAK

1. A mesterképzési szak megnevezése: klinikai laboratóriumi kutató (Clinical Laboratory Sciences)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- **végzettségi szint:** mester- (MSc-) fokozat

- **szakképzettség:** okleveles klinikai laboratóriumi kutató

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. A klinikai laboratóriumi kutató

a) tudása

- Ismeri a laboratóriumi, az orvos- és egészségtudományi és a klinikai kutatások szakmai nyelvét.

- Legalább egy idegen nyelven tisztában van a laboratóriumi, az orvostudományi és a klinikai kutatások szakkifejezéseivel és birtokolja a szakmai vitához szükséges beszéd- és íráskészséget.

- Ismeri a klinikai kutatások általános és specifikus jellemzőit, legfontosabb irányait és kapcsolódásait az orvostudomány egyéb szakterületeihez.

- Ismeri a klinikai kutatások irányelveit, a kutatások típusait, a tudományos kérdés megfogalmazásával és a kutatási hipotézis alkotással kapcsolatos megfontolásokat, a kutatások megtervezésének szabályait.

- Ismeri az esettanulmányok elkészítésének módszertanát.

- Ismeri az obszervációs klinikai tanulmányok közlésével kapcsolatos irányelveket.

- Ismeri a klinikai kipróbálások szabályait, az intervenciós klinikai tanulmányok tervezésének és kivitelezésének sajátosságait, a GCP elveit.

- Tisztában van az új terápiás eljárásokkal kapcsolatos klinikai tanulmányok terminológiájával, a farmakológiában használatos fogalmakkal, a farmakognóziával, farmakovigilanciával, a nemkívánatos eseményekkel kapcsolatos teendőkkel, kötelezettségekkel.

- Ismeri a gyógyszer- és diagnosztikumfejlesztés lépéseit, főbb elveit és gyakorlati vonatkozásait.

- Mélyreható ismeretekkel rendelkezik a hematológiai, hemosztazeológiai, áramlási citometriai, reológiai, immunkémiai, immunológiai, elválasztástechnikai (kromatográfia, tömegspektrometria), enzim- és szubsztrát kémiai, mikrobiológiai, hisztokémiai, genetikai,

genomikai és molekuláris biológiai, fehérjebiokémiai, proteomikai vizsgáló módszerekkel kapcsolatban, részletesen ismeri e módszerek elvi alapjait és felhasználási területeiket a diagnosztikában és klinikai kutatásokban.

- Ismeri a manuális módszerek kivitelezésének folyamatát és részletesen ismeri az automatizált módszerek kivitelezését, a laboratóriumi automaták működési elvét és felépítését. Ismeri az adott módszerek elméleti hátterét.

- Ismeri a vegyszer, reagens és fogyóanyag beszerzésének módjait és szabályait, a műszerek karbantartásával, javításával kapcsolatos előírásokat, valamint a laboratóriumi veszélyes hulladékokra vonatkozó előírásokat.

- Ismeri a klinikai vizsgálatok, laboratóriumi tevékenységek során felmerülő új protokollok, módszerek bevezetésének és evaluálásának szabályait.

- Ismeri a klinikai kutatásokkal kapcsolatos minőségirányítási elveket, minőségügyi követelményeket, a GLP (good laboratory practice) alapelveit.

- Ismeri a klinikai kutatómunkával és laboratóriumi tevékenységekkel kapcsolatos jegyzőkönyvvezetés szabályait.

- Részletes patobiokémiai ismerettel rendelkezik, ismeri a laboratóriumi vizsgálatok eredményei és a klinikai kórállapotok közötti összefüggéseket.

- Ismeri a szakterület terminológiáját.

- Ismeri az egészségkárosodások főbb etiológiai tényezőit, az egészségkárosító magatartás jellemzőit.

- Ismeri a primer és szekunder prevenció lehetőségeit.

- Részletesen ismeri a klinikai kutatásokkal, betegellátással kapcsolatos laboratóriumi minták típusait (pl. vér, szérum, plazma, vizelet, széklet, gyomornedv, epe, punkciós folyadékok, liquor, kenet, szövetminta, citológiai minta, stb.), a laboratóriumi vizsgálatok során alkalmazott mintavételi eszközöket, körülményeket, és a mintavételezés folyamatait, valamint a laboratóriumba történő mintaszállítás szabályait és a különböző klinikai minták kezelésének szabályait.

- Ismeri a klinikai minták kezelésére vonatkozó nemzetközi iránymutatások forrásait, tisztában van a klinikai minták adminisztrációjának szabályaival.

- Ismeri a biometria fogalomrendszerét és a biometriai, statisztikai számítások alapelveit.

- Ismeri az epidemiológiai kutatások módszertanát és tisztában van az egyes biostatisztikai eljárásokkal, azok alkalmazásainak feltételeivel, a biostatisztikai adatbázisok felépítésével, kialakításuk szabályaival, statisztikai programcsomagok működésével.

- Ismeri a meta-analízisek elkészítésének és értékelésének szabályait, módszereit.

- Ismeri a laboratóriumi, kórházi (betegellátással kapcsolatos) és klinikai kutatásokkal kapcsolatos informatikai rendszerek felépítését, működését és használatát, valamint az egészségügyi dokumentáció vezetésének és kezelésének alapvető szabályait.

- Tisztában van a laboratóriumi automaták és az informatikai rendszer közötti, az informatikai rendszereken keresztüli kommunikáció, a laboratóriumi informatikai rendszer és a kórházi informatikai rendszer közötti kommunikáció jellegzetességeivel.
- Ismeri az egészségügyi és szociális szolgáltatások szervezeti struktúráját, tervezését, fejlesztését, együttműködését.
- Tisztában van a laboratóriumi ellátás rendszerével.
- Rendelkezik a szakmája műveléséhez szükséges ismeretekkel az emberi erőforrás-gazdálkodás, klinikailaboratóriumi költségvetés-tervezés, kutatásiprojekt költségvetés-tervezés területein.
- Ismeri a bioetikai ajánlásokat és szabályokat, az embereken, illetve emberekből származó anyagokkal való tudományos kísérletekre és a humán genetikai vizsgálatokra vonatkozó jogszabályokat, tisztában van a klinikai kutatásokkal kapcsolatban felmerülő lehetséges etikai problémákkal, a veszélyeztetett betegcsoportokkal.
- Ismeri az orvostudományi, klinikai kutatások etikai engedélyeztetésének szabályait, az engedélyeztetési eljárást, valamint ismeri azokat a szervezeteket, amelyekhez etikai kérdésekben fordulhat.
- Ismeri a bizonyítékokon alapuló orvoslás elvét, szakmai érvrendszerét, a bizonyítékok szintjeit, a bizonyítékok alapjául szolgáló irodalom kritikus értékelésének módjait.
- Ismeri a kutatómenedzsment elemeit, a tudományos munka tervezését, megszervezését, irányítását és lebonyolításának menetét, a tudományos publikációk kritikus elemzésének módszertanát, a publikációk készítésének szabályait, a kutatói karrierépítés elveit.
- Részletesen ismeri a tudományos támogatási rendszereket, a tudományos pályázatok elkészítésének elveit, lépéseit, a pályázatok típusait.
- Mélyreható ismeretekkel rendelkezik a tudományos adatbázisokkal kapcsolatban.
- Ismeri a szakterületére vonatkozó egészségvédelmi, munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzrendészeti előírásokat.

b) képességei

- Megfelelően alkalmazza a laboratóriumi, az orvostudományi és a klinikai kutatások területén a munkájához szükséges szaknyelvet.
- Képes laboratóriumi, orvostudományi és klinikai kutatásokkal kapcsolatos szakszöveg idegen nyelven történő olvasására, értelmezésére és szakszöveg megfogalmazására.
- Képes a klinikai kutatásokkal kapcsolatos írásos szakmai anyag olvasására és kritikus értelmezésére, képes kísérleti eredmények értelmezésére, valamint klinikai kutatások tervezésére és kivitelezésére, a kivitelezés irányítására.
- Képes a szakmai problémák holisztikus, interdiszciplináris megközelítésére.

- Képes az eredmények alapján összefüggések felismerésére, megfogalmazására és értékelésére, ezek megfelelő dokumentálására és következtetések megfogalmazására, a klinikai kutatások során kapott eredmények elemzésére, prezentálására és közlésére.
- Képes önálló szakmai álláspont kialakítására.
- Képes klinikai kipróbálásokkal, intervenciós klinikai tanulmányokkal kapcsolatos protokollok értelmezésére, elkészítésükben való aktív közreműködésre, valamint tudományos összefoglalók, elemzések készítésére, előadására.
- Képes gyógyszer- és in vitro diagnosztikum fejlesztésében, gyártás-előkészítésében és a gyártási folyamatok menedzselésében való aktív, alkotó részvételre, valamint képes gyógyszerek és in vitro diagnosztikumok klinikai kipróbálásának megtervezésére és menedzselésére.
- Képes a klinikai diagnosztikai/kutató laboratóriumi vizsgálatok technikai és személyi feltételeinek megszervezésére.
- Képes a klinikai kérdés megválaszolására alkalmas módszer megválasztására, módszerek összehasonlítására.
- Képes az adott módszert adaptálni, betanítani a laboratórium munkatársai, kutatócsoport tagjai számára és ellenőrizni a vizsgálat helyes kivitelezését.
- Képes új módszerek kidolgozására, módszerfejlesztésre, újmódszerek, eszközök, műszerek, módszertani eljárások adaptálására és alkotó továbbfejlesztésére.
- Átlátja a módszertani hibákat, az azok hátterében álló lehetséges tényezőket és képes stratégiai döntéseket hozni a hibák korrigálása érdekében.
- Szakmai ismeretei alapján képes a laboratóriumi vizsgálatok során keletkező problémák, patológiás eredmények azonosítására és a problémák megoldása érdekében adekvátan, alkotóan döntést hozni.
- Képes a vizsgálati anyag vételének megszervezésére, a higiénias feltételek megteremtésére és az élő szervezetből származó minták mintavételi, mintakezelési szabályainak alkalmazására, valamint képes a laboratóriumi mintákat vizsgálatra előkészíteni, feltárni a preanalitikai hibákat.
- Képes adekvát kommunikációra az egészségügyi ellátásban résztvevő szakemberekkel/személlyel a preanalitikai hibák feltárásával és elhárításával kapcsolatban.
- Képes tájékozódni a szakirodalomban adott vizsgálat szempontjából szükséges mintakezelési követelményekről, képes mintakezelési protokoll kidolgozására.
- Képes biometria, illetve matematikai-statisztikai módszerek alkalmazására a szerzett adatok és információk értékeléséhez.
- Képes a matematikai törvények alkalmazására a klinikai laboratóriumi munkával kapcsolatban.

- Képes a klinikai kutatások és/vagy laboratóriumi vizsgálatok kapcsán felmerülő tudományos kérdések megválaszolására alkalmas statisztikai eljárás megválasztására és kivitelezésére.
- Képes eligazodni statisztikai adatbázisokban.
- Képes a statisztikai eljárások során kapott eredmények interpretálására, azokból következtetések levonására, valamint a hibás statisztikai eljáráson alapuló eredmények azonosítására.
- Képes meta-analízisek eredményeinek értékelésére, a közlési torzítás felismerésére.
- Képes valamely laboratóriumi, klinikai és klinikai kutatással kapcsolatos informatikai rendszerben való tájékozódásra, képes adatbevitelre és adatok kinyerésére, valamint egyéblaboratóriumi, klinikaiésklinikaikutatássalkapcsolatos informatikai rendszerek használatának gyors elsajátítására.
- Képes az egyes médiumok, funkciók, platformok új típusú, kollaboratív használatára, kreatív alkalmazására.
- Képes átlátni és megtervezni kisebb laboratórium, vagy laboratóriumi egység/részleg működésének egészét, az optimális működéshez szükséges feltételeket.
- Alkalmas az együttműködésre a klinikai laboratóriumi szolgáltatások tervezésében, fejlesztésében, az együttműködés szervezésében.
- Képes szakmai tudását a hatékony laboratóriumi működés érdekében felhasználni és tudását közvetíteni.
- Képes a klinikai kutatásokkal összefüggő etikai kérdések felvetésére, az etikai engedélyeztetési eljárás lefolytatására, a szakma gyakorlása közben felmerülő etikai és jogi problémák azonosítására és kezelésére, valamint a jogi és etikai szabályozásokban bekövetkező változások implementálására saját szakterületén belül.
- Képes az orvos- és egészségtudomány bizonyítékokra alapozott és a legkorszerűbb szakmai irányelveken nyugvó ismeretrendszerének kritikus és részletes analizésére, irányelvek fejlesztésére.
- Képes tudományos munka tervezésére, megszervezésére, irányítására és lebonyolítására.
- Képes tudományos adatbázisokban alkotóan kereséseket folytatni, képes a szakirodalomban történő megfelelő tájékozódásra, annak értő és kritikai feldolgozására.
- Képes aktívan közreműködni tudományos publikáció valamint tudományos pályázatok elkészítésében.
- Képes a szakma tanulásához szükséges alaptudások, képességek, attitűdök hiányának elemző feltárására, korrekciós terveit adatokkal alátámasztva elkészíteni, ebben másokat is segíteni.
- Képes szakmai gyakorlatok, továbbképzések, tudományos konferenciák szervezésére, a szakmai gyakorlatban résztvevő mentorok munkájának koordinálására.
- Képes felismerni az elsősegélynyújtást igénylő helyzetet és elsősegélyt nyújtani.

- Képes felismerni a munkája során keletkező egészségkárosító eseményeket, a munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi szabályok megsértését.

c) attitűdje

- Nyitott a szakmai kommunikációra és konzultációra, igénye van a folyamatos önképzésre egyéni és csoportos formában.

- Törekszik a szakmai nyelv használatára.

- Szakmai identitástudatának birtokában együttműködik a kutatásban résztvevő vizsgálókcal, személyzettel és a kutatásban részt vevő vizsgálati alanyokkal.

- Sikeresen együttműködő kutatócsoportban való aktív részvételre törekszik.

- Szakmai érdeklődése elmélyült.

- Projektmenedzsment tudását és képességeit folyamatosan fejleszti.

- Tudatosan kötődik választott tudományterületéhez.

- Törekszik a módszerek folyamatos ellenőrzésére, tapasztalatok alapján történő módosítására, hatékonyabb metodikák felkutatására, kidolgozására.

- Fejleszti a problémamegoldó képességét.

- Nyitott az élethosszig tartó tanulásra, önképzésre.

- Nyitott az új módszertani eljárások, protokollok befogadására, a (kutatás/laboratóriumi) módszertani változásokra és változtatások bevezetésére, törekszik és fontosnak tartja az ismeretek szakszerű átadását, elkötelezett a GLP betartása iránt.

- Nyitott a klinikai laboratóriumi vizsgálatokkal kapcsolatos speciális információk befogadására, folyamatos továbbképzésekre.

- Törekszik a mintavételi és mintakezelési szabályok minél szélesebb körű ismeretére és a vonatkozó új irányelvek megismerésére.

- Nyitott a tudományos kérdések epidemiológiai, biostatistikai megközelítései iránt.

- Törekszik e tudása folyamatos fejlesztésére, önképzésre alkalmas.

- Nyitott az egészségügyi informatikai rendszert, ill. dokumentációt érintő változásokra.

- Törekszik az informatikai rendszerek hiányosságainak feltárására és alkotóan vesz részt azok fejlesztési folyamataiban.

- Elkötelezett az e-szolgáltatások használata mellett.

- Jó szervezési képességekkel rendelkezik, költségzempléletű gondolkodás jellemzi.

- Törekszik és fontosnak tartja az ismeretek szakszerű átadását.

- Elfogadja a szakterületének megfelelő etikai és jogi szabályokat, törekszik azok betartására és betarttatására, nyitott az etikai és jogi szabályozásokban bekövetkező változások követésére.

- Kritikusan, de elfogulatlanul viszonyul a saját és mások szakmai tevékenységéhez, eredményeihez.
- Nyitott a szakmai irányelvek befogadására, a bizonyítékokon alapuló orvoslás elveinek követésére.
- Nyitott a kutatómenedzsment területét érintő változások követésére, integrálására.
- Szakterülete legfontosabb problémái kapcsán átlátja és szabatosan megfogalmazza az azokat meghatározó műveltségi vonatkozásokat; szakmájában az európaiság értékrendjét képviseli.
- Felelősséget érez az egyéni, társas, szervezeti és rendszer-tanulásért, ezek jelentőségét érti.
- Elkötelezett az emberi élet védelme iránt.
- Elkötelezett az egészségvédelmi, munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzrendészeti előírások betartásában és betartatásában.

d) autonómiája és felelőssége

- A laboratóriumi, az orvostudományi és a klinikai kutatások szakmai nyelvét felelősséggel használja szóban és írásban, önállóan fejleszti szakmai szókincsét, önállóan kommunikál laboratóriumi, orvostudományi és klinikai kutatásokkal kapcsolatban, szóban és írásban.
- Önállóan készít klinikai kutatási protokollt, aktívan részt vesz a kutatói munkacsoport megszervezésében, a munkafolyamat kivitelezésének megszervezésében és a kivitelezés ellenőrzésében, klinikai kutatásokat kezdeményez.
- Egyéni és csoportmunkában egyaránt megállja a helyét és felelősséggel végzi munkáját, egyenrangú partner a szakmai kooperációkban.
- A kísérletek, vizsgálatok eredményeit önállóan dokumentálja, önállóan értékeli az eredményeket, önállóan tájékozódik a szakirodalomban.
- A felelősségére bízott módszereket önállóan kivitelezi, vagy a kivitelezést irányítja.
- Önállóan üzemeltet laboratóriumi műszereket, műszeregyütteseket, kutatólaboratóriumokat, egységeket, felügyeli a laboratórium, laboratóriumi egység (részleg) műszerparkját és a műszerek rendszeres karbantartását, betanítja a laboratórium, laboratóriumi egység dolgozóit az adott műszer kezelésére.
- Felelős a kutatólaboratórium működéséhez szükséges reagensek, vegyszerek, fogyóanyagok rendelkezésre állásáért, irányítja és ellenőrzi a veszélyes hulladékok kezelését.
- Feltárja a hibás méréseken alapuló eredmények okait és intézkedéseket tesz a probléma megoldására.
- A módszereket folyamatosan önállóan fejleszti, új módszereket dolgoz ki, új laboratóriumi módszer, protokoll kiválasztását, bevezetését, evaluálását önállóan végzi.

- Meghatározza a módszer elvégzéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételeket és gondoskodik azok rendelkezésre állásáról.
- Kidolgozza a módszerleírásokat, kivitelezési útmutatókat, részlegleírásokat, irányítja a módszerek belső minőségi ellenőrzését, felismeri és feltárja az eltérések okát és intézkedéseket tesz azok elhárítására.
- Feltárja a vizsgálatokhoz szükséges oldatok, reagensek, táptalajok- és oldatok minőségi problémáit és intézkedéseket tesz azok megoldására.
- Szervezi a külső minőségi kontrollméréseket és önállóan értékeli azok eredményeit.
- Betartatja a minőségügyi folyamatleírások előírásait és észleli az azoktól való eltéréseket, kezeli a módszerekkel és műszerekkel kapcsolatos minőségügyi dokumentumokat.
- Felismeri a diagnosztikai eljárások során keletkezett patológias eredményeket, és a laboratóriumi diagnózis felállítása érdekében további tesztek kivitelezését rendeli el a meglévő laboratóriumi protokollok alapján.
- Értékeli és összeveti a kapott eredményeket a beteg klinikai állapota szempontjából és kommunikál az eredményekkel kapcsolatban a társszakmák képviselőivel.
- Kompetenciájának megfelelő szakterületen önállóan ad ki leletet.
- Önállóan szervezi a hatáskörébe tartozó laboratóriumi egység, laboratórium mintavételi munkáját, ellenőrzi annak megfelelő gyakorlatát és felelősséget vállal érte, önállóan intézkedik a mintavétellel, a mintavételi egységgel kapcsolatos problémák elhárításáról.
- Kidolgozza a hatáskörébe tartozó laboratóriumi egység mintakezelési szabályait, felelős azok betartatásáért és a felmerülő problémák feltárásáért.
- Irányítja és ellenőrzi az orvosi laboratóriumba érkező minták analízisre történő előkészítését, intézkedéseket tesz a preanalitikai hibák csökkentése és megoldása érdekében.
- Önállóankommunikála klinikaitársszakmák felelős képviselőivel a preanalitikai tényezők vonatkozásaiban.
- Önállóan választja meg az adott klinikai kutatással, laboratóriumi mérésekkel kapcsolatos kérdések megválaszolására alkalmas statisztikai eljárást és végzi el a statisztikai elemzéseket, önállóan értékeli a statisztikai elemzések eredményeit, önállóan alkalmazza a matematikai ismereteit a laboratóriumi munka során.
- Ellenőrzi a felelősségére bízott munkatársak által készített statisztikai elemzéseket és irányítja az elemző munkát.
- Önállóan kezeli a felelősségére bízott laboratóriumi, betegellátással kapcsolatos és klinikai kutatásokkal kapcsolatos informatikai rendszereket.
- Jogosultsági szintjének megfelelően önállóan visz be és nyer ki adatokat az adott rendszerekből, az adott informatikai rendszer hibáit önállóan tárja fel és tesz javaslatot azok javítására vonatkozóan.

- A laboratóriumi automata, berendezések szoftvereinek működését felhasználói szinten átlátja, és a vizsgálatok elvégzéséhez szükséges programot szükség esetén önállóan módosítja, vagy új programot ír.
- Kis diagnosztikai laboratórium, vagy diagnosztikai speciális részleg vezetését önállóan végzi.
- Irányítja és ellenőrzi a működéshez szükséges reagensek, vegyszerek, fogyóanyagok nyilvántartását és beszerzését.
- Felelősen végzi az optimális munkamenet és az ahhoz szükséges feltételek (erőforrás-menedzsment és technikai feltételek) kialakítását.
- Partneri szinten együttműködik az egészségügyi ellátórendszer (különösen társszakmák) tagjaival.
- Felelősséggel képviseli szakterülete etikai és jogi normáit, kezdeményezi és önállóan kivitelezzi a klinikai kutatásokkal kapcsolatos etikai engedélyeztetési eljárásokat, felelősséget vállal az etikai előírások betartásáért adott kutatás során, azonosítja az etikai problémákat és intézkedéseket tesz a problémák elhárítása érdekében.
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik átfogó és speciális szakmai kérdések kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- A bizonyítékokon alapuló orvoslás elveit felelősséggel ülteti át mindennapi gyakorlati tevékenységébe.
- Jelentős önállósággal bír a tudományos tevékenység szervezésében, kivitelezésében és irányításában, önállóan használja a tudományos adatbázisokat, aktívan közreműködik közlemények elkészítésében, pályázatok írásában.
- Folyamatosan fejleszti szaktudását önképzéssel és szakmai továbbképzéseken való részvétellel.
- Felelősséget vállal az emberi élet védelmére irányuló tevékenységéért.
- Felelősséggel alkalmazza az egészségvédelmi, munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzrendészeti előírásokat.
- Fentiekkel kapcsolatos problémák esetén kidolgozza a lehetséges megoldásokat és intézkedéseket tesz az akut problémák elhárítására.

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat kutatólaboratóriumi, epidemiológiai szakmai gyakorlat.

KOMPLEX REHABILITÁCIÓ MESTERKÉPZÉSI SZAK

1. A mesterképzési szak megnevezése: komplex rehabilitáció (Complex Rehabilitation)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- *végzettségi szint:* mester- (MSc-) fokozat
- *szakképzettség:* okleveles rehabilitációs szakember

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. A rehabilitációs szakember

a) tudása

- Ismeri a komplex rehabilitáció fogalmát, módszereit.
- Ismeri az alapképzettsége által biztosított kompetenciák hasznosításilehetőségeit a komplex rehabilitáció rendszerében.
- Ismeri a rehabilitáció különböző területein a szakmai protokollokban nevesített tesztek és diagnosztikai eljárásokat.
- Ismeri a rehabilitáció területén alkalmazható aktuális kvantitatív és kvalitatív kutatási módszertant és módszereket.
- Ismeri a tudományos tevékenységhez szükséges adatfeldolgozási, elemzési módszereket, statisztikai programokat és az adatfeldolgozáshoz használható informatikai háttérrel.
- Ismeri a rehabilitációs ellátásra vonatkozó alapvető etikai normákat.
- Ismeri a rehabilitációs ellátás és a rehabilitációs munkatársi hatáskör jogi szabályozásának rendszerét.
- Ismeri az egészségügyi igazgatási intézmények felépítését, az egyes szervek kompetenciáját, feladatait, az egészségügyi intézmények fenntartói, finanszírozói és munkáltatói oldalának jogi szempontú megközelítési lehetőségeit.
- Ismeri a szakmai vezetéshez szükséges szakjogi vonatkozásokat és minőségirányítási alapelveket, modelleket.
- Rendelkezik jogi igazgatási és vezetői ismeretekkel és készségekkel.
- Ismeri azokat a szervezeteket, amelyekhez etikai kérdésekben eligazításért fordulhat.

b) képességei

- Képes a rehabilitáció területén végzettellátásban és kutatásban alapképzettségének megfelelő közreműködésre.
- Képes a legújabb tudományos kutatások eredményeinek átültetésére a klinikai gyakorlatba, valamint a rehabilitációs módszerek és protokollok fejlesztésére.
- Képes a rehabilitációs tevékenységek és folyamatok szakszerű tervezésére, monitorozására és értékelésére.
- Képes a rehabilitáció területén a szakmai ismeretek, illetve a szakirodalom kritikus értékelésére, felhasználására és bővítésére.
- Képes a szakmai és kutatási beszámoló készítésére, illetve azok prezentálására.
- Képes a rehabilitációs tevékenység kapcsán szakszerű kommunikációs tevékenység végzésére.
- Képes az egészségügyi intézményekben, a központi rehabilitációs osztályokon, illetve az önálló rehabilitációs egységekben szakmai vezetésére.
- Képes pályázatok készítésére a komplex rehabilitáció területén.
- Képes hatékonyan befolyásolni és a megvalósításban segíteni az egészségnevelést, az egészségmegőrzést, az egészségfejlesztést is célzó nemzeti, regionális, helyi, lakóközösségi és nemzetközi programokat.
- Képes a rehabilitáció területén önálló szakmai álláspont kialakítására.
- Képes szakmája összefoglaló és részletezett problémaköreinek megértésére és hiteles közvetítésére.
- Képes a szakma gyakorlása közben felmerülő jogi problémák és etikai konfliktusok kezelésére.

c) attitűdje

- Ismeri és vállalja azokat az átfogó és speciális viszonyokat, azt a szakmai identitást, amelyek a komplex rehabilitáció szakterületét elméletben és gyakorlatban jellemzik.
- Jó együttműködési készség, kutató, képző és klinikai munkát végző csoportok munkájába való beilleszkedés jellemzi.
- Multidiszciplináris szemléletmód jellemzi a problématerületek érzékelésében és kezelésében, valamint a szakmapolitikai kérdésekben.
- Nyitott az új jelenségek, új tudományos eredmények iránt.
- Igénye van a folyamatos önképzésre.
- Szakmai érdeklődése elmélyült, a szakmai-etikai normák tisztelete jellemzi.

d) autonómiája és felelőssége

- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik átfogó és speciális szakmai kérdések kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Képes önálló szakmai álláspont kialakítására és annak felelősségteljes prezentálására.
- Önállóan képes szakmai együttműködések kezdeményezésére, szakmai kooperációkban egyenrangú partner.
- Önállóan képes tudományos evidenciákra épülő fizioterápiás módszerek kiválasztására és a gyakorlati alkalmazására.
- Képes rehabilitációs szükségletek önálló felmérésének menedzselésére.

8.1.2. A sportrehabilitáció specializáción továbbá a rehabilitációs szakember

a) tudása

- Ismeri a sportsérülések fizikai és mentális következményeit.
- Ismeri a sportspecifikus sérülések megelőzésének legújabb módszereit és lehetőségeit.
- Ismeri a már kialakult sérülések orvosi ellátásának és funkcionális helyreállításának menetét.
- Megfelelő ismeretekkel rendelkezik arra vonatkozóan, hogy a sérülés következtében milyen mentális vagy életvezetési problémák merülhetnek fel, melyek kezelése a komplex rehabilitáció folyamatában meg kell, hogy valósuljon.
- Ismeri korábban felsőfokú szintű szakképzettségével megszerzett kompetenciák hasznosítási lehetőségeit a sportrehabilitáció folyamatában.
- Ismeri a sportrehabilitáció különböző területein a szakmai protokollokban megjelölt tesztek és diagnosztikai eljárásokat.
- Ismeri a szakterületen alkalmazható kvalitatív és kvantitatív kutatásimódszertant és módszereket.
- Ismeri a sportrehabilitációs ellátásra vonatkozó alapvető etikai normákat.

b) képességei

- Képes a fizikai teljesítőképesség meghatározására, a terhelhetőséget és teljesítőképességet korlátozó fizikai, anatómiai, élettani, kórélettani tényezők felismerésére és elemzésére.
- Képes a tudományos, bizonyítékokon alapuló sportrehabilitációs tevékenységek végzésére.
- Képes sportrehabilitációs kutatások tervezésére és kivitelezésére.

- Képes a sportrehabilitációs módszerek hatékonyságának tudományos alapon történő vizsgálatára.
- Képes a sportsérülések komplex rehabilitációjának területén klinikai vizsgálatok megszervezésére, lebonyolítására a rehabilitáció hatékonyságának javítása érdekében.
- Képes a komplex rehabilitáció során a sportsérülések okozta mentális problémák detektálására és menedzselésére.
- Képes a bizonyítékokon alapuló, költséghatékony funkcionális helyreállítás folyamat átszervezni, a lehetőségekhez képest a rehabilitáció időtartamát lerövidíteni a beteg preferenciáinak szem előtt tartása mellett.
- Képes a sportsérülés pillanatától a teljes terhelhetőség helyreállításáig a komplex rehabilitációs programtervezésére, a rehabilitációba bevonható szakemberekkel való konzultációra és a funkcionális helyreállításhoz szükséges teammunka szervezésére.

c) attitűdje

- Nyitott és elkötelezett az új jelenségek, új tudományos eredmények ismerete és alkalmazása iránt.
- Nagyfokú szakmai motiváció, valamint mások motiválásának képessége jellemzi.
- Szakmai érdeklődése elmélyült, a folyamatos önképzés igénye és megvalósítása jellemzi.
- Jó probléma felismerő, elemző és megoldó készség jellemzi.
- Tudományos információfeldolgozó képességgel rendelkezik.
- Rendszerszemléletű gondolkodásmód jellemzi.
- Multidiszciplináris szemléletmód jellemzi a problématerületek érzékelésében és kezelésében.
- Együttműködési készség jellemzi a kutató, a képző és a klinikai munkát végző csoportok munkájába való beilleszkedés során.
- A szakmai-etikai normák tisztelete jellemzi.

d) autonómiája és felelőssége

- Szakmai kooperációkban egyenrangú partner, képes önálló szakmai együttműködések kezdeményezésére.
- Képes önálló szakmai álláspont kialakítására és annak felelősségteljes prezentálására.
- Önállóság jellemzi a speciális szakmai kérdések megoldásában.
- Az evidenciákra épülő gyakorlat módszereinek kiválasztása és gyakorlati alkalmazása alapján építi fel munkáját.

- Képes a sportrehabilitációs - fizikai és mentális - szükségletek önálló felmérésének megvalósítására és menedzselésére.
- Önállóan szervezi a bizonyítékokon alapuló, költséghatékony funkcionális helyreállítás folyamatát.

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat a negyedik félévben végzett, átlagosan heti két napos gyakorlat. A szakmai gyakorlat szinterei a felsőoktatási intézmény által elfogadott, rehabilitációs tevékenységet folytató szakmai intézmények, intézetek, osztályok.

NÉPEGÉSZSÉGÜGYI MESTERKÉPZÉSI SZAK

1. A mesterképzési szak megnevezése: népegészségügyi (Public Health)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- **végzettségi szint:** mester- (MSc-) fokozat

- **szakképzettség:** okleveles népegészségügyi szakember

- **választható specializációk:** népegészségügyi felügyelő, epidemiológia, környezet- és foglalkozás-egészségügyi, egészségfejlesztés

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. Az okleveles népegészségügyi szakember

a) tudása

- Ismeri az egészségi állapotot meghatározó egészségügyi és népegészségügyi tényezőket.
- Ismeri a népegészségügy tárgykörének átfogó és specifikus jellemzőit, legfontosabb irányait, kereteit és a kapcsolódó szakterületek szakmai irányelveit.
- Ismeri az epidemiológiaivizsgálatok elméleti háttérét, alapvetőösszefüggéseit és gyakorlati módszereit.
- Ismeri az egészség-gazdaságtan, a menedzsment és minőségbiztosítás szakmájához szükséges sajátosságait.
- Ismeri a biostatisztika népegészségügy területén leggyakrabban alkalmazott módszereit.
- Ismeri az egészségpolitika elméleti háttérét és gyakorlatát.
- Ismeri az egészség-gazdaságtan elméleti háttérét és gyakorlati jelentőségét.
- Ismeri a népegészségügyi projektek főbb elemeit, gyakorlati megvalósításuk elveit.
- Ismeri a bizonyítékon alapuló ellátás, a bizonyítékon alapuló népegészségügy elméleti ismérveit és gyakorlati jelentőségét.
- Ismeri az egészségügyiellátássalösszefüggőfertőzések nemzetközieseredményeit.
- Ismeri az egészségügyi ellátással összefüggő fertőzések megelőzésére vonatkozó nemzetközi kutatási eredményeket.

b) képességei

- Képes a népegészségügy bizonyítékokra alapozott és korszerű szakmai irányelvein nyugvó ismeretrendszerének kritikus analízisére, irányelvek fejlesztésére.
- Képes a szakmai problémák holisztikus, interdiszciplináris megközelítésére.
- Képes tudományosan megalapozott tevékenységek tervezésére, szervezésére, irányítására és lebonyolítására.
- Alkalmas az egészségügyi szolgáltatások tervezésére, szervezésére, fejlesztésére.
- Képes a tudományosan megalapozott, szakmájában általánosan elfogadott paradigmák közvetítésére és átadására.
- Képes adekvát, a partnerhez igazított szakmai kommunikáció folytatására, szóban és írásban.
- Képes az egészségpolitikai tervezés és a népegészségügyi gyakorlat támogatása érdekében a népegészségügyi kutatások fejlesztésére, helyi és országos hatáskörű kutatások tervezésére és kivitelezésére.
- Képes az egészségkommunikáció és társadalmi mozgósítás, megfelelő kommunikációs formák és csatornák azonosítására, az egészség javítását szolgáló kommunikációs terv kidolgozására és megvalósítására helyi és országos szinten.
- Képes az egészségügyi ellátással összefüggő fertőzések megelőzése érdekében stratégia tervezésére, kidolgozására.

c) attitűdje

- Hitelesen képviseli a népegészségügyi tevékenység gyakorlásában alapelveknek (esélyegyenlőség, partnerség, szolidaritás) tekintett értékeket.
- Tevékenységének korlátait respektálva, de lehetőségeit teljes mértékben kihasználva tevékenykedik a lakosság, illetve a rábízott közösség egészségi állapotának javítása érdekében.
- A szakterületén hazai és nemzetközi szinten egyaránt jó szakmai kapcsolatok kiépítésére törekszik.
- Koncepcionális javaslataival és cselekvési terv kidolgozásával törekszik az egészségügyi és népegészségügyi ellátórendszer működésének javítására helyi és országos szinten.
- Megőrzi igényét ismereteinek és képességeinek folyamatos fejlesztésére.
- Kritikusan, de elfogulatlanul viszonyul saját és mások szakmai tevékenységéhez és eredményeihez.
- A magas szintű ellátás megvalósítása és a folyamatos fejlődés biztosítása érdekében nyitott az új eljárások, szakmai innovációk megismerésére.

- Fogékony az egészségtudomány tudományosan bizonyított eredményeinek megismerésére és alkalmazására.
- Nyitott a dokumentációs eljárásokban bekövetkező változások követésére, az új infokommunikációs eszközök, eljárások megismerésére és alkalmazására.

d) autonómiája és felelőssége

- Munkáját hatáskörét figyelembe véve önállóan végzi átfogó és speciális szakmai kérdések kidolgozását, szakmai nézetek képviselését.
- Szaktudásával támogatja közvetlen és közvetett munkatársait, tudásuk és képességeik folytonos fejlesztésére ösztönözve és e törekvésükben támogatva őket.
- A népegészségügyi tevékenység etikai normáit követve tevékenykedik.
- Konceptcionális javaslatokat fogalmaz meg az egészséget támogató politikai döntésekre helyi és országos szinten.
- Partneri szinten együttműködik a népegészségügyi területhez kapcsolódó szakmai területek képviselőivel, az egészségügyi ellátórendszerrel.
- A népegészségügy területén alkalmazza a kritikus nézőpontokat, új látásmódokat, hatékony megoldásokat.

8.1.2. Népegészségügyi felügyelő specializáción továbbá a népegészségügyi szakember

a) tudása

- Ismeri a népegészségügyi felügyelet eszközeit.
- Ismeri a hazai és nemzetközi népegészségügyi intézmények működését.
- Ismeri az egészségügyi tulajdonformákat.
- Ismeri az egészségügyi rendszerek finanszírozásának szabályait.
- Ismeri az egészségtervek készítésének módszertanát.

b) képességei

- Képes a lakosság népegészségügyi szükségleteinek és igényeinek feltárására, azok rangsorolására és kezelésére.
- Képes a népegészségügyi hatósági feladatok ellátására vezetői és végrehajtói szinten.
- Képes a szervezetfejlesztésre, népegészségügyi programok, akciók tervezésére, szervezésére, irányítására és értékelésére.
- Képes egészségterv készítésére.

c) attitűdje

- Hitelesen képviseli a népegészségügyi tevékenység gyakorlásában alapelveknek (esélyegyenlőség, partnerség, szolidaritás) tekintett értékeket.
- Lehetőségeit teljes mértékben kihasználva tevékenykedik a lakosság, illetve a rábízott közösség egészségi állapotának javítása érdekében.
- Feladatait figyelmesen, pontosan, formailag és tartalmilag is igényesen, szakszerűen és jogszerűen hajtja végre.
- Munkáját eredményorientáltan, motiváltan végzi.
- Együttműködik egyéb, szervezeten belüli és kívülszemélyekkel, szervezetekkel.
- Szervezeten belül és kívül is képes a megfelelő kommunikációra.

d) autonómiája és felelőssége

- Hatékonyan közreműködik a lakosság népegészségügyi szükségleteinek és igényeinek feltárásában, rangsorolásában.
- Alkalmas a népegészségügyi tevékenység hatósági felügyeletére irányítói szinten is.
- Vezetői tevékenységének és hatósági feladatainak végrehajtása során döntéseit a szakma szabályainak szigorú betartásával hozza.
- Szaktudásával támogatja közvetlen és közvetett munkatársait, tudásuk és képességeik folytonos fejlesztésére ösztönözve és e törekvésükben támogatva őket.
- A hatósági szervezetrendszer hierarchiájának megfelelően, a szolgálati út betartásával végzi tevékenységét.

8.1.3. Epidemiológia specializáción továbbá a népegészségügyi szakember

a) tudása

- Ismeri az adatkezelés módszertanát.
- Ismeri a különböző mintavételi eljárásokat. - Ismeri a modern statisztikai módszereket.
- Ismeri az epidemiológiai vizsgálatok módszertanát.
- Ismeri a genetikai epidemiológiai vizsgálatok alapjait. - Ismeri a klinikai döntéselemzés alapjait.
- Ismeri a klinikai epidemiológia módszertanát, eredményeinek értelmezését a népegészségügyi és klinikai gyakorlatban.
- Ismeri a táplálkozás-epidemiológia módszertanát.

b) képességei

- Képes a lakosság egészségi állapotának és az azt befolyásoló tényezőknek, valamint a betegségek megelőzési és kezelési lehetőségeinek biostatistikai és epidemiológiai elemzésére, jellemzésére és monitorozására.
- Képes statisztikai programcsomagok alkalmazására adatkezelés és adatelemzés céljából.
- Képes statisztikai elemzések elvégzésére.
- Képes etiológiai, intervenciós, diagnosztikus és prognosztikus epidemiológiai kutatások megvalósítására.
- Képes döntéselemzési problémák megoldására.
- Képes mintavételi eljárások elvégzésére.

c) attitűdje

- Munkáját hivatástudat, felelősség hatja át.
- Munkájának eredményeit a szakmai körök számára hatékonyan kommunikálja.
- A felelősségi körébe tartozó tevékenységek során minden esetben etikusan és az adatvédelmi szabályok betartásával jár el.
- Folyamatos önképzéssel fejleszti tudását.

d) autonómiája és felelőssége

- Önállóan végzi klinikai, epidemiológiai vizsgálatok tárgykörébe tartozó kutatások szervezését, tervezését.
- A kutatási tevékenysége során hatékonyan együttműködik a team tagjaival, kapcsolódó szervezetekkel.
- Kezdeményez, személyes felelősséget vállal és gyakorol az általa elvégzett kutatásokért és tevékenységekért.

8.1.4. Egészségfejlesztés specializáción továbbá a népegészségügyi szakember

a) tudása

- Ismeri hátrányos helyzetűs kisebbségcsoportoknépegészségügyiproblémáit, azok kezelési lehetőségeit.
- Ismeri az egészségmodellek, a társas tanulás modelljeit, motiváció-elméleteit.
- Ismeri a magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségek, különösen a cigány nemzetiség kultúráját, egészség magatartását és egészségi állapotát.

- Birtokában van kommunikáció és személyiségfejlesztési ismereteknek.
- Ismeri az egészségfejlesztési módszerek alkalmazásának lehetőségeit egyéni és közösségi szinten.
- Ismeri az egészségfejlesztési projektek tervezésének, lebonyolításának és értékelésének módszertanát.
- Ismeri az egészségpszichológia legfontosabb kutatási irányait, módszereit az egészség megőrzésével, betegségek megelőzésével kapcsolatban.

b) képességei

- Képes a népegészségügyi szükségletek kielégítését célzó egészségfejlesztési és betegségmegelőzési programok tervezésére, szervezésére, lebonyolítására és értékelésére.
- Képes a célcsoportok egészségi, kulturális és társadalmi-gazdasági szempontú jellemzésére.
- Képes a kapcsolatépítésre egyénnel, csoportokkal és intézményekkel.
- Képes egészségfejlesztési programok tervezésére, lebonyolítására és értékelésére.
- Képes egészségtervek készítésére.

c) attitűdje

- Munkáját hivatástudat, felelősség hatja át.
- Nyitott a folyamatos önreflexióra és önismeret-fejlesztésre.
- Társadalmi érzékenységgel, közösségi felelősségérzettel és feladatvállalással rendelkezik.
- A felelősségi körébe tartozó tevékenységek során minden esetben etikusan és az adatvédelmi szabályok betartásával jár el.
- Folyamatos önképzéssel fejleszti tudását.
- Szociális és interkulturális érzékenység, előítélet nélküli attitűd jellemzi.
- Önmaga is elkötelezett az egészség védelme, az egészségtudatos magatartás kialakítása iránt.
- Fogékony az egészség megőrzésével kapcsolatos új ismeretek befogadására.

d) autonómiája és felelőssége

- Munkáját hivatásszerűen, az etikai normák betartásával, autonóm módon végzi.
- Felelősséggel használja a munkája során alkalmazható eljárásokat és módszereket, gondozási, egészségfejlesztési és prevenciós modelleket.

- Felelősséget vállal az ellátott egyének, közösségek egészségi állapotának, egészségmagatartásának javításáért.
- Felelősséggel végzi az eltérő szocializációs háttérű gondozottak ellátását.
- Együttműködik más szakmaterületek képviselőivel.
- Szakmai ismereteit tudományosan megbízható forrásból szerzi, tudományos bizonyítékon alapuló tevékenységet végez.

8.1.5. Környezet- és foglalkozás-egészségügyi specializáción továbbá a népegészségügyi szakember

a) tudása

- Ismeri az ökológia rendszerek felépítését, működésének alapelveit.
- Ismeri a környezeti tényezők egészségre gyakorolt hatásait és azok vizsgáló módszereit.
- Ismeri a környezetvédelem alapjait.
- Ismeri a környezeti kockázatbecslés, -elemzés és -kommunikáció módszertanát.
- Ismeri a környezeti hatástanulmány elemeit és módszertanát.
- Ismeri a toxikológia elméleti és gyakorlati vonatkozásait.
- Ismeri a foglalkozás-egészségtan elméletét és gyakorlatát.
- Ismeri a kormányzati és nem kormányzati szereplőket az egészségügyben és népegészségügyben.
- Ismeri az ionizáló és nem ionizáló sugárzások biológiai hatásait, a sugárvédelem alapfogalmait, a sugáregészségügy hazai rendszerét.
- Ismeri a munka- és foglalkozás-egészségtan fogalmait, rendszerét, működését és tartalmi elemeit.

b) képességei

- Képes a külső, belső, valamint munkahelyi környezet állapota és az egészségi állapot közötti összefüggések feltárására, elemzésére és jellemzésére.
- Képes az egészséget károsító környezeti tényezők azonosítására, ezek hatásainak csökkentésére, kiküszöbölésére.
- Képes környezeti monitorozás elvégzésére.
- Képes kémiai biztonsági felügyelet ellátására.
- Képes sugár-egészségügyi felügyelet ellátására.

- Képes környezeti kockázatbecslés és -elemzés elkészítésére.
- Képes munkabiztonsági, munkahigiénés és foglalkozás-egészségügyi tevékenység ellátására.

c) attitűdje

- Tevékenységének korlátait respektálva, de lehetőségeit teljes mértékben kihasználva tevékenykedik a munkahelyi és természeti környezet okozta károsodások megelőzésében.
- Feladatait figyelmesen, pontosan, formailag és tartalmilag is igényesen, szakszerűen és jogszerűen hajtja végre.
- Az új helyzetekre, kihívásokra gyorsan, adekvátan reagál.
- Munkáját eredményorientáltan, motiváltan végzi.
- Lojális az intézményesült szervezetrendszerhez.
- Tevékenysége során együttműködik a környezetvédelemmel, környezet-egészségüggyel valamint a munkahigiénével kapcsolatos egyéb szervezetekkel.

d) autonómiája és felelőssége

- Munkáját hivatásszerűen, az etikai normák betartásával, autonóm módon végzi.
- Felelősséggel használja a munkája során alkalmazható eljárásokat és módszereket.
- Önálló, döntéseiben felelősségteljes, az egészségügyi normákat betartja.
- A környezetre hatással lévő beruházások során - a tervezés, kivitelezés, ellenőrzés - aktívan közreműködik, a környezeti aspektusokat figyelembe véve.
- Együttműködik más szakmaterületek képviselőivel.
- Szakmai ismereteit tudományosan megbízható forrásból szerzi, tudományos bizonyítékon alapuló tevékenységet végez.
- A foglalkozás-egészségügyi tevékenységben közreműködik.
- Munkabiztonsággal, munkavédelemmel kapcsolatos tervezés, kivitelezés, ellenőrzés tevékenységében közreműködik.

A szakmai gyakorlat a specializációhoz kapcsolódó munkaterületen, intézményben megszervezett négy hét időtartamú gyakorlat, amelyet a képzés tanterve határoz meg.

RADIOGRÁFIA MESTERKÉPZÉSI SZAK

1. A mesterképzési szak megnevezése: radiográfia (Radiography)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- *végzettségi szint:* mester- (MSc-) fokozat

- *szakképzettség:* okleveles radiográfus

- *választható specializációk:*

diagnosztikai radiográfia, nukleáris medicina, sugárterápia

8.1. Az elsajátítandó általános szakmai kompetenciák

8.1.1. A radiográfus

a) tudása

- Ismeri az egészséges emberi szervezet működésének alapjait.
- Ismeri a gyakoribb betegségek kialakulásának mechanizmusait, biológia, élettani hátterét.
- Ismeri a jellemző etiológiai, epidemiológiai adatokat, az ezekkel kapcsolatos statisztikai adatokat.
- Ismeri a gyakoribb (klinikai, diagnosztikai) kivizsgálási eljárásokat.
- Ismeri a diagnosztikai adminisztrációs rendszerek felépítését.
- Ismeri a keresztmetszeti képi információk kezelésének elveit (DICOM rendszerek, képformátumok).
- Ismeri a sugárbiológia sugárfizikai és sugárkémiai alapjait.
- Ismeri az ionizáló sugárzás és a közeg, továbbá az élő anyag kölcsönhatásának jellemzőit.
- Ismeri az ionizáló sugárzás hatására kialakuló daganatok epidemiológiáját.
- Ismeri a sugárvédelemben használatos dóziszfogalmakat.
- Ismeri az ionizáló és nem-ionizáló sugárzásokra vonatkozó aktuális, alapvető sugárvédelmi jogszabályokat, hazai és nemzetközi ajánlásokat és azok alkalmazását; a sugárveszélyes tevékenységek végzésének személyi, szervezeti és tárgyi feltételeit.
- Ismeri az egészségügyben (diagnosztika, terápia, kutatás) használatos sugárforrásokat és az ezekkel kapcsolatos sugárvédelmi irányelveket, megoldásokat.
- Ismeri az egészségügy személyi sugárterhelés-ellenőrzésének módjait, a személyzet, páciensek sugárvédelmének követelményrendszerét.

- Ismeri a képalkotó diagnosztika különböző modalitásait, valamint a külső, zárt és nyílt sugárforrásokkal végzett terápia egészség tudományi szakterületeinek általános és specifikus jellemzőit, legfontosabb irányait és határait, a rokon szakterületekhez való kapcsolódását, tisztában van a szakmai irányelvekkel.
- Ismeri a terület sajátos kutatási (ismeretszerzési és problémamegoldási) módszereit, absztrakciós technikáit, az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjait.
- Ismeri szakmája összefüggéseinek részleteit, elméleteit és az ezeket felépítő paradigmákat.
- Ismeri szakterületének főbb tudományos elméleteit és az ezeket felépítő problémákat.
- Ismeri a diagnosztikai és terápiás képalkotás elméletét és gyakorlatát.
- Ismeri az ionizáló sugárzások különböző fajtáinak fizikai tulajdonságait, biológiai hatásait, valamint a hatások csökkentésére szolgáló módszereket.
- Ismeri a munkabiztonsági és munkavédelmi szabályokat.
- Részletekbe menően ismeri a korszerű számítástechnika általános, és az orvosi képfeldolgozás speciális módszereit, valamint az infokommunikációs technológiákat.
- Ismeri az egészségügyi és szociális szolgáltatások szervezeti struktúráját, tervezését, fejlesztését, együttműködését.
- Ismeri az ágazati oktatás rendszerét, elméleteit, gyakorlatát, szervezési formáit.
- Ismeri a vezetési és szervezetelméleti ismereteket; a menedzsment alapjait és technikáit.
- Ismeri a szakmai kommunikáció sajátosságait.
- Ismeri a kutatómenedzsment sajátosságait.
- Ismeri a radiológia, a nukleáris medicina és a sugárterápia terén a jellemző innovatív kutatási, fejlesztési módszereket.
- Ismeri az orvosi titoktartás szabályait.

b) képességei

- Képes a betegek fogadására, felvilágosítására, megfelelő tájékoztatására.
- Képes komplex adatfelvitelre, betegadminisztrációra.
- Képes komplex adatfelvitelre, adatkezelésre a képi információs rendszerekben.
- Képes elkészíteni, konvertálni, továbbítani a képi anyagokat.
- Képes a különböző modalitások térbeli regisztrációjának és képi fúziójának elvégzésére.
- Képes felismerni a diagnosztikai munkavégzés során az ő és kollégái munkavégzéséből, vagy a beteg viselkedéséből adódóan esetlegesen előforduló veszélyhelyzeteket és azok elhárításához a megfelelő - radiográfusi szintű - intézkedéseket megtenni.

- Képes a civil életben hozzá fordulóknak pontos, közérthető választ megfogalmazni az ionizáló sugárzás természetét, biológiai hatásmechanizmusát, a különböző vizsgálatok lényegét illetően.
- Képes kutatóorientált, tudományosan megalapozott elméleti és gyakorlati szakmai tudását a képalkotó diagnosztika, nukleáris medicina és sugárterápia területének valamennyi szintjén alkalmazni és fejleszteni.
- Képes újszerű szakmai problémák változó körülmények között történő megoldására.
- Jártas a korszerű számítástechnika irodai és kommunikációs módszereinek alkalmazásában, és képes az új módszerek és lehetőségek alkalmazásának önálló elsajátítására.
- Képes a gyakorlati tevékenység során felmerülő kutatási problémák felismerésre és megfogalmazására, kutatási programok autonóm végrehajtására, és mindezek érdekében interdiszciplináris szakmai környezet létrehozására.
- Képes elemző, kritikus és szintetizáló gondolkodáson alapuló döntéshozatalra.
- Képes autonóm döntéshozatalra, csoportmunkára és annak vezetésére, ezen túlmenően szakmai szerepek felismerésére, szakmai és tudományos koordinációra.
- Képes az erőforrások tervezésére interprofesszionális körülmények között is.
- Szakmai és nem szakmai környezetben egyaránt képes az egészségtudatos magatartás mindenkorai képviselésére, és ennek érdekében egészségnevelő tevékenység folytatására.
- Képes folyamatokat értékelni, azok változtatására javaslatot tenni.
- Képes hatékony konfliktuskezelésre.

c) attitűdje

- Törekszik a tevékenysége során tudása szerint a betegek legmagasabb szintű ellátására.
- Törekszik a maximális diszkrécióra és empátiára.
- Törekszik az adott kor technikai és tudományos eredményeit figyelembe véve a megszerzett tudásanyagot folyamatosan fejleszteni.
- Jó kommunikációs és együttműködési készség jellemzi.
- Folyamatos önképzést végez.
- Követi a szakirodalmi, törvényi háttérrel, ahhoz alkalmazkodik.
- Rendszerszintű rálátással rendelkezik.
- Törekszik a végzett eljárások továbbfejlesztésére a szerzett tapasztalatok és a szakirodalomból nyert ismeretek felhasználásával.
- Környezettel szembeni érzékenység jellemzi.
- Szakmai és etikai felelősségvállalás jellemzi, és azok mások számára történő megfogalmazására képes.

d) autonómiája és felelőssége

- Önállóan végez komplex, a diagnosztikával kapcsolatos adminisztrációs feladatokat.
- Protokollok szerint önállóan végez beteg előkészítést, szükség szerint rögzítést, a betegek vizsgálatát.
- A szakma legfontosabb tévedéseinek, hibáinak észlelésekor köteles felettesének jelentést tenni, vészhelyzet esetén annak elhárításához haladéktalanul hozzáfogni, segítségkérésről intézkedni.
- Megbízás esetén vezetői feladatkört lát el az egészségügy bármelyik szintjén.
- Felelős a hozzá beosztottak munkájáért, köteles azok munkáját szükség szerint ellenőrizni.
- Érvényesíti a kutatásetikai elvárásokat mind preklinikai, mind humán eljárások alkalmazásakor.
- Teljes önállósággal rendelkezik átfogó és speciális szakmai kérdések kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Felelős döntést hoz, felelősen értékkel, és kitart mindezek mellett.
- Egyenrangú kezdeményező és moderáló partner a szakmai kooperációban.
- Döntéseiért személyes felelősséget vállal.
- Vezető szerepet lát el.
- Szakmai autonómiája az oktatás-nevelés tevékenységére is kiterjed.
- Önállóan véleményt alkot.

8.1.2. Diagnosztikai radiográfia specializáción továbbá a radiográfus

a) tudása

- Ismeri a gyakoribb betegségek kialakulásának mechanizmusait, biológia, élettani hátterét.
- Ismeri a jellemző etiológiai, epidemiológiai adatokat, ezzel kapcsolatos statisztikai adatokat.
- Ismeri a gyakoribb kivizsgálási (klinikai, diagnosztikai) eljárásokat.
- Ismeri a diagnosztikai adminisztrációs rendszerek felépítését.
- Ismeri a modern MR, MRS, PET- PET/CT, PET/MR modalitás alapjait, alkalmazási lehetőségeit.
- Ismeri funkcionális képi információk alapjait, alkalmazási lehetőségeit.
- Ismeri a speciális rekonstrukciós 2D-3D technikákat.

- Ismeri a keresztmetszeti képi információk kezelésének elveit (DICOM rendszerek, képformátumok).
- Ismeri a sugárvédelemre érvényes hazai és nemzetközi vonatkozó szabályozásokat.
- Ismeri az ionizáló sugárzás és az élő anyag kölcsönhatásának jellemzőit.
- Ismeri a sugárbiológia sugárfizikai és sugárkémiai alapjait.
- Ismeri az ionizáló sugárzás hatására kialakuló daganatok epidemiológiáját.
- Ismeri a sugárvédelemben használatos dóziszfogalmakat.
- Ismeri a sugárveszélyes tevékenységek végzésének személyi, szervezeti és tárgyi feltételeit.
- Ismeri az egészségügyben (diagnosztika, terápia, kutatás) használatos sugárforrásokat, és az ezekkel kapcsolatos sugárvédelmi irányelveket, megoldásokat.
- Ismeri az egészségügy személyi sugárterhelés-ellenőrzésének módjait, a személyzet, páciensek sugárvédelmének követelményrendszerét.
- Ismeri az ionizáló- és nem-ionizáló sugárzásokra vonatkozó aktuális, alapvető sugárvédelmi jogszabályokat, ajánlásokat és azok alkalmazását.
- Ismeri a diagnosztikában használatos kontrasztanyagok mellékhatásait, veszélyeit.
- Ismeri az orvosi titoktartás szabályait.

b) képességei

- Képes a radiológia diagnosztikai és terápiás módszereinek önálló alkalmazására, az új módszerek adaptálására, beállítására.
- Képes a radiológiai módszerekkel nyert adatok elemzésére és előleletezésére.
- Képes a korszerű radiológiai képfeldolgozás módszereinek alkalmazására.
- Képes a betegek fogadására, felvilágosítására, megfelelő tájékoztatására.
- Képes komplex adatfelvitelre, betegadminisztrációra.
- Képes a vizsgálatra kerülő betegek előkészítésére, pozicionálására.
- Képes használni a betegrögzítéshez szükséges eszközöket.
- Képes komplex adatfelvitelre, adatkezelésre a képi információs rendszerekben.
- Képes elkészíteni, konvertálni, továbbítani a képi anyagokat.
- Képes a tervezőrendszerekben az adatokat kezelni, regisztrálni, manipulálni.
- Képes a különböző modalitások képi fúziójának elvégzésére.
- Képes vénaszekció végzésére, orvosi háttér mellett gyógyszerek (kontrasztanyag) beadására. Ismeri az érbe helyezett branülök kezelési módját.

- Képes észlelni a betegen vagy a betegben a vizsgálat alatt a kontrasztanyag beadása következtében jelentkező mellékhatásokat.
- Megbízhatóan használni tudja a rendszeresített hatásági dozimetriai eszközöket.
- Képes felismerni a diagnosztikai munkavégzés során az ő és kollégái munkavégzéséből, vagy a beteg viselkedéséből adódóan esetlegesen előforduló veszélyhelyzeteket és azok elhárításához a megfelelő - radiográfusi szintű - intézkedéseket megtenni.
- Képes a civil életben hozzá fordulónak pontos, közérthető választ megfogalmazni az ionizáló sugárzás természetét, biológiai hatásmechanizmusát, a különböző vizsgálatok lényegét illetően.

c) attitűdje

- Törekszik a tevékenysége során a betegek tudása szerinti legmagasabb szintű ellátására.
- Törekszik a maximális diszkrécióra és empátiára.
- Törekszik a megszerzett tudásanyagot folyamatosan fejleszteni, az adott kor technikai és tudományos eredményeit figyelembe véve.
- Hatékonyan kommunikál és együttműködik kollegáival.
- Folyamatos önképzést végez.
- Követi a szakirodalmi, törvényi hátteret, ahhoz alkalmazkodik.
- Rendszerszintű rálátással rendelkezik.
- Kutató munkát végez.

d) autonómiája és felelőssége

- Önállóan végez komplex a diagnosztikával kapcsolatos adminisztrációs feladatokat.
- Protokollok szerint (illetve egyedi utasítások alapján) önállóan végez beteg előkészítést, szükség szerint rögzítést, a betegek vizsgálatát.
- A szakma legfontosabb tévedéseinek, hibáinak észlelésekor köteles felettesének jelentést tenni, vészhelyzet esetén annak elhárításához haladéktalanul hozzáfogni, segítségkérésről intézkedni.
- Felelős a hozzá beosztottak munkájáért, köteles azok munkáját szükség szerint ellenőrizni.

8.1.3. Nukleáris medicina specializáción továbbá a radiográfus

a) tudása

- Ismeri a radioizotópok előállításának fizikai alapelveit.

- Ismeri a radioizotópok fizikai árnyékolásának megoldásait.
- Ismeri a gamma- és pozitron-sugárzó radiofarmakonokkal végzett leképező modalitások (planáris gamma-kamera, SPECT, PET), valamint a hibrid leképező eszközök (SPECT- CT, PET/CT, PET/MR) működésének alapjait, alkalmazási lehetőségeit.
- Ismeri a leképező berendezések működésének minőségét jellemző főbb paraméterek mérésének módszereit, azok célszerű alkalmazási gyakoriságát, valamint a felhasználói beszabályozási eljárásokat.
- Érti a kockázat-haszon elv alkalmazását a nukleáris medicina eljárásaira.
- Érti a radioizotóp-diagnosztikai és -terápiás eljárások kérésének és indokoltságának jogi és klinikai hátterét.
- Ismeri az emissziós és transzmissziós tomográfiában alkalmazott rekonstrukciós technikákat.
- Ismeri az általánosan használatos radiofarmakonok szervezetbeli eloszlásának biológiai alapjait.
- Ismeri funkcionális képi információ szerzésének alapjait, alkalmazási lehetőségeit, a gyakorlatban elterjedt fontosabb számszerű jellemzőket. Tisztában van a gyakoribb betegségek hatására ezekben bekövetkező jellemző változásokkal.
- Ismeri a szervezetbe került radioaktív anyagok dózisának meghatározására szolgáló modelleket és számítási eljárásokat.
- Tudja, hogy milyen nem ionizáló sugárzással járó diagnosztikai módszerek alkalmazhatók a NM eljárásainak alternatívájaként.
- El tudja magyarázni, hogyan tér el a gyermekeknek beadandó aktivitás a felnőttekétől.
- Azonosítani tudja, mely radiofarmakonok, milyen megszorításokkal adhatók várandós és szoptató anyáknak.
- Ismeri a sugárérzékeny szervek kockázatának csökkentésére szolgáló gyakorlati módszereket.
- Érti a gyógyszerkölsönhatások, farmakológia és mellékhatások kockázatát radiofarmakonok és kontrasztanyagok alkalmazásakor.
- Érti a radiofarmakonok fizikai és biológiai felezési idejét és azok következményeit a diagnosztikai és terápiás alkalmazások kivitelezésekor.
- Vákolni tudja a dóziscsökkentést lehetővé tevő technológiai fejlődési irányokat.
- Átlátja a különböző végzettségű szakemberek (fizikusok, orvosok, stb.) szerepét a sugárbaesetek kockázatának csökkentésében.
- El tudja magyarázni a radioizotóp-terápián átesett betegeknek és hozzátartozóiknak a szükséges sugárvédelmi megoldásokat.
- Ismertetni tudja a külső és belső forrásból származó sugárzás elleni védekezés módszereit a személyzet, a betegek és a lakosság egésze számára.

- Átlátja, hogyan csökkenthető a radioaktív maradék/hulladék mennyisége radiofarmakonok beadásakor.
- Ismeri a hibrid leképező eljárások során alkalmazható módszereket a személyzeti, beteg- és lakossági dózis csökkentése érdekében.

b) képességei

- Képes a radioizotóp-diagnosztikai és -terápiás metodikák önálló alkalmazására, valamint a szakirodalomban magyar vagy angol nyelven ismertetett új módszerek adaptálására, beállítására.
- Alkalmazni tudja a dóziscsökkentési elveket és a jogszabályokat a gyakorlati eljárások kialakításakor.
- Önállóan képes a begyűjtött képi adatok elemzésére, a korszerű képfeldolgozás módszereinek alkalmazására, számszerű paraméterek meghatározására.
- Képes elterjedt diagnosztikai eljárások előleletezésére.
- Képes a vizsgálatra kerülő betegek előkészítésére, a specifikus stimulációs eljárások alkalmazására.
- Képes a radiofarmakonok és egyéb steril készítmények pontos felszívására, kézi és injektoros intravénás beadására.
- Képes a betegeket az adott vizsgálathoz megfelelően pozícionálni, a különböző járulékos monitorozó eszközöket (például EKG) felhelyezni és kezelni.
- Képes észlelni a betegen vagy a betegben a vizsgálat (különösen terhelés, stimuláció) során jelentkező mellékhatásokat.
- Megbízhatóan használni tudja a rendszeresített sugárvédelmi eszközöket és mérőberendezéseket.
- A mért radiofarmakon-eloszlási adatokból képes a diagnosztikai és terápiás szervdózisok önálló kiszámolására.
- Gyorsan és hatékonyan tud nyílt radioaktív készítményekkel dolgozni a hibázás kockázatának számottevő emelése nélkül.
- Hatékonyan tud kommunikálni a betegekkel és gondozóikkal, fenntartva a betegek lehető legjobb komfortérzetét.
- A kérő szakemberekkel meg tudja beszélni az egyes eljárások indokoltságát, megfelelőségét.
- Képes a radioizotópok alkalmazásával járó laboratóriumi vizsgálatok (pl. GFR) kivitelezésére.
- El tudja végezni és értelmezni tudja a berendezések minőségellenőrző eljárásait.
- El tudja magyarázni a betegeknek az eljárások menetét, meg tudja válaszolni erre vonatkozó kérdéseiket.

- El tudja magyarázni a betegeknek az eljárások sugárkárosodási kockázatait, és tanácsot tud adni az alkalmazandó sugárvédelmi teendőkre vonatkozóan.
- Meg tudja szervezni a NM egység hatékony munkafolyamatát a betegek és a környezet dózisminimalizálását biztosítva.
- El tudja végezni a sugárzó anyaggal szennyezett személyek és tárgyak hatékony sugármentesítését.

c) attitűdje

- Törekszik a tevékenysége során a betegek tudása szerinti legmagasabb szintű ellátására.
- Törekszik a maximális diszkrécióra és empátiára.
- Törekszik a megszerzett tudásanyagot folyamatosan fejleszteni, az adott kor technikai és tudományos eredményeit figyelembe véve.
- Hatékonyan kommunikál és együttműködik kollegáival.
- Folyamatos önképzést végez.
- Követi a szakirodalmi, törvényi hátteret, ahhoz alkalmazkodik.
- Rendszerszintű rálátással rendelkezik.
- Kutató munkát végez.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősséggel tudja alkalmazni a sugárvédelmi jogszabályokat a nyílt radioaktív készítményekkel végzett munkafolyamatok tervezése és kivitelezése során.
- Felelős a helyi protokolloknak megfelelő munkavégzéséért.
- Biztosítani tudja, hogy a sugárforrásokkal végzett munkája a saját és mások egészségét a lehető legkisebb mértékben veszélyeztesse.
- A radiofarmakonok kezelésekor követi a helyes gyártási gyakorlatot.
- Felelősen dönt a berendezések alkalmazhatóságáról a minőségellenőrzési paraméterek ismeretében.
- Felelősséget vállal, hogy a megfelelő és kívánt aktivitású radiofarmakont szívja fel az eljárásokhoz.
- Képes önállóan felvilágosítani a betegeket az eljárások menetéről és kockázatairól, megválaszolni kérdéseiket, és átvenni jogilag érvényes beleegyezési nyilatkozatukat.
- Felelősséget visel a diagnosztikai radiofarmakonok beadásáért a betegeknek.
- Felelős azért, hogy a megfelelő sugárvédelmi tanácsokat adja a betegeknek a diagnosztikai radiofarmakonokra vonatkozóan.

- Felelős azért, hogy optimális egyensúlybantartsa a megfelelő szintű betegellátást és a saját eközben elszenvedett sugárdózisát.
- Felelős a diagnosztikai eljárás megfelelő színvonalú végzéséért, arra törekszik, hogy ne kelljen vizsgálatot megismételni technikai hiányosság miatt.
- Úgy kell irányítani a munkafolyamatokat, hogy a fokozott sugárvédelmi kockázatú személyek (terhesek, gyerekek) más betegektől származó dózisát minimalizálja.
- Felelős a sugárszennyeződések biztonságos és hatékony kezeléséért.

8.1.4. Sugárterápia specializáció továbbá a radiográfus

a) tudása

- Ismeri a daganatok kialakulásának mechanizmusait, biológia, élettani hátterét.
- Ismeri a jellemző etiológiai, epidemiológiai adatokat, ezzel kapcsolatos statisztikai adatokat.
- Ismeri a sugárterápiához szükséges kivizsgálási eljárásokat (klinikai, diagnosztikai).
- Ismeri a komplex sugárterápiás adminisztrációs rendszerek felépítését, a fő sugárterápiás kezelési lehetőségeket.
- Ismeri a sugárterápia helyét, szerepét az egyes daganatos betegségek kezelésében.
- Ismeri a sugárkezeléshez leggyakrabban használt berendezések felépítését, működési elveit (teleterápia, közelterápia), a kezelőgépek vezérlőrendszerait (hardware-software) felhasználói szinten.
- Ismeri a választható, választandó sugárkezelési technikákat, dózisokat, protokollokat.
- Ismeri a 2D-3D besugárzás tervezési eljárások lépéseit, a modern MR, MRS, PET-PET/CT, PET/MR modalitás alapjai, alkalmazási lehetőségeit.
- Ismeri funkcionális képi információk alapjait, alkalmazási lehetőségeit a sugárterápiában, ismeri a speciális 3D-4D technikákat (mezőelrendezések, tervezési folyamatok, teljes test besugárzás stb.).
- Ismeri az intenzitás moduláció, képvezérlés alapelveit (IMRT, IGRT).
- Ismeri a nagy pontosságú sugársebészeti eljárások (intra és extracranialis) alapjait (SRT, SRS, gammakés, Cyberknife).
- Ismeri a képvezérelt brachyterápia alapjait, a nehézion terápia alapjait, berendezéseit.
- Ismeri a besugárzás tervezéséhez valamint a kezeléshez szükséges adatátviteli, adatrögzítő rendszerek működését.
- Ismeri az egyszerű besugárzás tervezési eljárásokat, a mezőverifikáció fogalmát, lehetőségeit.

- Ismeri a keresztmetszeti képi információk kezelésének elveit (DICOM rendszerek, képformátumok).
- Ismeri az érvényes hazai és nemzetközi vonatkozó szabályozásokat.
- Ismeri a modern sugárterápiás eljárások, szerepét, felhasználási területeit.
- Ismeri az ionizáló sugárzás és az élő anyag kölcsönhatásának jellemzőit.
- Ismeri a sugárbiológia sugárfizikai és sugárkémiai alapjait.
- Ismeri a sugárkárosodások kialakulását, azok javító mechanizmusait, a sugárvédő- és sugárérzékenyítő anyagokat és módszereket.
- Ismeri a sugársérülés, sugárbetegség kialakulását és kezelési lehetőségeit, az ionizáló sugárzás hatására kialakuló daganatok epidemiológiáját.
- Ismeri a teleterápia sugárbiológiai hatásait.
- Ismeri az alacsony és magas dózisteljesítményű brachyterápia sugárbiológiai hatásait.
- Ismeri a különböző frakcionálási sémák összehasonlításának és új sugárterápiás modalitások kialakításának sugárbiológiai alapjait.
- Ismeri a hiperfrakcionálás, hipofrakcionálás, gyorsított kezelés sugárbiológiáját.
- Ismeri a sugárterápia hatására várható korai és késői mellékhatásokat.
- Ismeri a terápiás részecske-sugárzások fizikai, sugárbiológiai jellemzőit.
- Ismeri a sugárkárosodások kialakulását, azok javító mechanizmusait, a sugárvédő- és sugárérzékenyítő anyagokat és módszereket.
- Ismeri az ionizáló sugárzás genetikai és magzati hatásait, következményeit.
- Ismeri a kombinált kemo- és sugárterápia sugárbiológiai alapjait.
- Ismeri a nem-ionizáló sugárzások lehetséges biológiai hatásait és következményeit: a sugárzások fizikai sajátosságait, molekuláris-, sejt- és magasabb szerveződési szintű kölcsönhatásait, fizikai-, kémiai és biológiai hatásmechanizmusát.
- Ismeri az ionizáló- és nem-ionizáló sugárzások mérés technikai lehetőségeit, alapvető eszközeit.
- Ismeri a sugárvédelemben használatos dózisfogalmakat.
- Ismeri a sugárveszélyes tevékenységek végzésének személyi, szervezeti és tárgyi feltételeit.
- Ismeri az egészségügyben (diagnosztika, terápia, kutatás) használatos sugárforrásokat és az ezekkel kapcsolatos sugárvédelmi irányelveket, megoldásokat.
- Ismeri az egészségügy személyi sugárterhelés-ellenőrzésének módjait, a személyzet és a páciensek sugárvédelmének követelményrendszerét.
- Ismeri a zárt és nyitott sugárforrások elleni védelem alapelveit.

- Ismeri az ionizáló- és nem-ionizáló sugárzásokra vonatkozó aktuális, alapvető sugárvédelmi jogszabályokat, ajánlásokat és azok alkalmazását.

b) képességei

- Képes komplex adatfelvitelre, betegadminisztrációra.
- Képes sugárkezelésre kerülő betegek előkészítésére, pozicionálására.
- Képes használni a betegrögzítéshez szükséges eszközrendszereket.
- A tervezés során képes maszkolásra, pozicionálásra, topometriás CT-eljárás elvégzésére.
- Képes komplex adatfelvitelre, adatkezelésre a képi információs rendszerekben.
- Képes elkészíteni, konvertálni, továbbítani a képi anyagokat.
- Képes a tervezőrendszerekben az adatokat kezelni, regisztrálni, manipulálni.
- Képes a különböző modalitások képi fúziójának elvégzésére.
- Képes rizikószervek meghatározására, definiálására régióként.
- Képes egyszerűbb besugárzási tervek elkészítésére.
- Képes alapvető QA feladatok végrehajtására.
- Képes a besugárzó berendezések használatára.
- Képes a betegek kezelésére.
- Képes a mezőellenőrző eljárások elvégzésére.
- Képes közelterápiás beavatkozásokban történő részvételre.
- Képes egyszerűbb dozimetriai mérések elvégzésére.
- Képes észlelni a betegen vagy a betegben a sugárterápiás kezelés során - szöveti vagy szervezeti szinten - jelentkező mellékhatásokat, felismerni azok triviálisan tolerálhatótól eltérő mértékét.
- Képes sugárvédelmi szempontból maximális biztonságú, hatékony munkavégzésre.
- Képes az aktuális sugárvédelemmel kapcsolatos jogszabályoknak megfelelő radiográfusi munkavégzésre.
- Megbízhatóan használni tudja a rendszeresített hatósági dozimetriai eszközöket.
- Képes felismerni a különböző alapvető sugárvédelmi eszközöket, továbbá egyszerűbb méréseket végezni velük, és alapvetően értelmezni a mért eredményeket.
- Képes felismerni a sugárbiztonsági mérőeszközök normál- és riasztási jelzéseit, az utóbbiak esetén a radiográfusi hatáskörbe tartozó intézkedéseket haladéktalanul megcselekedni.

- Képes megfelelően alkalmazni a személyzeti-és páciens-sugárvédelemkülönbéle eszközeit, módszereit (idővédelem, távolságvédelem, sugárárnyékoló eszközök).
- Képes felismerni a sugárterápiás munkavégzés során az ő és kollégái munkavégzéséből, vagy a beteg viselkedéséből adódóan esetlegesen előforduló sugárveszély-helyzeteket és azok elhárításához a megfelelő - radiográfusi szintű -intézkedéseket megtenni.
- Képes a civil életben hozzá fordulónak pontos, közérthető választ megfogalmazni az ionizáló sugárzás természetét, biológiai hatásmechanizmusát, esetleges kockázatait, szövödményeit, pozitív és negatív hatásait illetően.

c) attitűdje

- Törekszik a tevékenysége során a betegek tudása szerinti legmagasabb szintű ellátására.
- Törekszik a maximális diszkrécióra és empátiára.
- Törekszik a megszerzett tudásanyagot folyamatosan fejleszteni, az adott kor technikai és tudományos eredményeit figyelembe véve.
- Hatékonyan kommunikál és együttműködik kollegáival.
- Folyamatos önképzést végez.
- Követi a szakirodalmi, törvényi hátteret, ahhoz alkalmazkodik.
- Rendszerszintű rálátással rendelkezik.
- Kutató munkát végez.

d) autonómiája és felelőssége

- Önállóan végez komplex sugárterápiás adminisztrációs feladatokat.
- Protokollok szerint (illetve egyedi utasítások alapján) önállóan végez beteg-előkészítést, rögzítést.
- Önállóan végez besugárzás tervezést előkészítő tevékenységet (képregisztráció, képfúzió, kontúrozás).
- Önállóan végez egyszerűbb besugárzás tervezési feladatokat (ezeket kontrolláltatja).
- Önállóan végez bizonyos QA méréseket.
- Önállóan végez bizonyos dozimetriai méréseket.
- Önállóan végez (felügyelet mellett) sugárterápiás kezeléseket.
- Önállóan végez képverifikációs eljárásokat (de azok kiértékelése felügyelettel történik).
- Felügyelet mellett részt vesz egyszerűbb és komplex dozimetriai mérések elvégzésében.

SZAKVÉDŐNŐ MESTERKÉPZÉSI SZAK

1. A mesterképzési szak megnevezése: szakvédőnő (Health Visitor)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

- **végzettségi szint:** mester- (magister, master; rövidítve: MSc-) fokozat
- **szakképzettség:** okleveles szakvédőnő
- **választható specializációk:** kórházi szakvédőnő, területi szakvédőnő, ifjúsági szakvédőnő, család- és nővédelmi szakvédőnő

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. A szakvédőnő

a) tudása

- Érti, a különböző tudásszinttel és egyéni szocio-kulturális vonásokkal rendelkező gondozottjai számára képes átadni az egészséges fejlődéshez szükséges folyamatokat az akut és krónikus megbetegedések kezelési elveit, illetve azok naprakész megelőzési lehetőségeit.
- Korszerű jogi ismeretekkel rendelkezik.
- Korszerű kommunikációs, vezetői és menedzsment ismeretekkel rendelkezik. – Magas szintű kutatás-módszertani és biostatistikai ismeretekkel rendelkezik.
- Ismeri az egyénnel és csoporttal kapcsolatos egészségfejlesztési és betegoktatási feladatokat és irányelveket.
- Ismeri az egészségügyi ellátás során felmerülő etikai problémákat és az azokkal kapcsolatos feladatokat.
- Ismeri a motivációs interjú vezetésének módszereit.
- Korszerű ismeretekkel rendelkezik a pszichoszomatikus betegségekkel, tünetekkel kapcsolatban.
- Korszerű stresszkezelési módszerekkel rendelkezik.
- Ismeri az egyénnel és csoporttal kapcsolatos egészségfejlesztési és kliensoktatási feladatokat és irányelveket.
- Ismeri a perinatális időszak pszichológiáját és pszichés problémáit, képes azok felismerésére, megelőzésére és a védőnői kompetenciáknak megfelelő ellátására.
- Ismeri az interkulturális kommunikáció jellegzetességeit.

- Ismeri az érzékszervi problémákkal küzdő, értelmileg akadályozott, mozgásszervi problémákkal küzdő személyekkel alkalmazható hatékony kommunikációs eszközöket, lehetőségeket.
- Ismeri a gyermekekkel alkalmazható hatékony kommunikációs eszközöket, lehetőségeket, annak jogi vonatkozásait.
- Ismeri a tanulási zavarral, beszédfejlődési zavarral küzdő személyekkel alkalmazható hatékony kommunikációs eszközöket, lehetőségeket.
- Ismeri a kollégáival, vezetőivel, társszakmák képviselőivel alkalmazható korrekt szakmai kommunikációt.

b) képességei

- Képes az egészséget károsító tényezőket felismerni, az élettani és kóros működések egymástól való elkülönítésére, kompetencia szintjének megfelelő lépéseket vagy javaslatot tenni a megoldásra.
- Képes gyakorlati munkája során alkalmazni ismereteit a jellegzetes fejlődési eltérések, elváltozások kapcsán.
- Képes ezen alapok tükrében megérteni a gyermekek és családok gondozása során a klinikum, a diagnosztika és a terápia összefüggéseit és mindezek ismeretében képes szakterületének megfelelően szakdolgozói feladatainak ellátására.
- Képes alkalmazni az életkornak megfelelő szűrővizsgálatok elemeit és képes a vizsgálati eredményeket megfelelően értékelni, a prioritásokat meghatározni és azt szakmai és nem szakmai környezetben egyaránt hatékonyan kommunikálni.
- Menedzsment ismeretei, vezetői készségei és jogi ismeretei birtokában képes a szakdolgozók és szervezeti egységek irányítására, szervezésére.
- Képes egészségfejlesztési programokat kidolgozni és a lebonyolításukat koordinálni, valamint képes az ellátás során felmerülő etikai problémák megfelelő kezelésére.
- Képes a praxisközösségekkel vagy szakmai teamekkel való magas szintű együttműködésre, kommunikációra, munkaszervezésre, a praxisközösségek munkájának értékelésére, fejlesztésére.
- Képes a családok és az egyének helyzetének, erőforrásainak és nem patológiás szintű működési zavarainak feltárására, differenciált, rendszerszemléletű, a társadalmi és kulturális kontextust figyelembe vevő leírására.
- Képes motivációs interjú vezetésére.
- Képes hatékonyan együttműködni a nemzetiségi csoportokkal, kiemelten a roma népcsoporttal, illetve a szegregátumokban élőkkel.
- Képes a kríziseket (normatív, akcidentális) felismerni, segítséget nyújtani azok megoldásában mind gyermekek, mind felnőttek esetében.

- Ismeri a mentális ellátórendszer felépítését (gyermek és felnőttkorban egyaránt), így képes a mentális problémákkal küzdőket a megfelelő ellátókhoz irányítani.
- Képes a perinatális pszichés problémákkal kapcsolatban korrekt felvilágosítást nyújtani, felmérni azok rizikóját és felismerni azokat és megfelelő ellátásban részesíteni a problémától szenvedőket kompetenciahatárainak megtartásával.
- Képes krízishelyzetben lévő szülőkkel, családtagokkal való magas szintű hatékony kommunikációra és támogatásukra.
- Képes a krízisben lévő személyek helyzetének pontos azonosítására.
- Képes a munkatársak konfliktushelyzetének felismerésére, törekszik annak hatékony megoldására.
- Képes tudományos ismeretek és eredmények magas fokú, hatékony kommunikációjára, prezentációjára és képviselésére szakmai és nem szakmai közegben.
- Képes különböző nehézségekkel, fogyatékossággal küzdők kommunikációs nehézségeit kezelni és hatékony kommunikációt folytatni.
- Képes kollégáival, vezetőivel és a társszakmák képviselőivel hatékony kommunikációra.
- Képes az interkulturális kommunikációra.
- Hatékonyan képes együttműködni a civil szervezetekkel, a többszörösen hátrányos helyzetben élő csoportok érdekvédelmi szervezeteivel.

c) attitűdje

- Munkáját az emberi élet védelmét középpontba állítva végzi, korrekt szakmai magatartás jellemzi.
- Elkötelezett a védőnőkre vonatkozó munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi előírások betartásában és betartatásában.
- A szakmai kihívásokra relevánsan reagál.
- Törekszik és fontosnak tartja az ismeretek szakszerű átadását.
- Holisztikus, reflektív szemlélettel rendelkezik.
- Szociokulturális érzékenységgel és társadalmi felelősségvállalással rendelkezik.
- Munkájának eredményeit szakmai és nem szakmai körök számára hatékonyan tudja kommunikálni magyar és idegen nyelven egyaránt.
- Építő kritikával képes hozzájárulni a saját és mások szakmai tevékenységéhez, eredményeihez.
- Kommunikációját egyénnel és közösségekkel egyaránt empátia, motiváció, felelősség, hatja át.
- Vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.

- Vállalja azokat az átfogó és speciális viszonyokat, azt a szakmai identitást, amelyek szakterülete sajátos karakterét, személyes és közösségi szerepét alkotják.
- Hitelesen közvetíti szakmája összefoglaló és részletezett problémaköreit.
- Új, komplex megközelítést kívánó, stratégiai döntési helyzetekben, illetve nem várt élethelyzetekben is a jogszabályok és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg döntését.
- Kezdeményező szerepet vállal szakmájának a közösség szolgálatába állítására.
- Fejlett szakmai identitással, hivatástudattal rendelkezik, amelyet a szakmai és szélesebb társadalmi közösség felé is vállal.
- Törekszik arra, hogy szakterülete legújabb eredményeit saját fejlődésének szolgálatába állítsa.
- Szakterülete legfontosabb problémái kapcsán átlátja és képviseli az azokat meghatározó aktív állampolgári, műveltségi elemeket.
- Magáévá teszi azt az elvet, hogy a folyamatos szakmai szocializáció és a személyes tanulás a közjó szolgálatában áll.
- Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására.
- Törekszik arra, hogy a problémákat lehetőleg másokkal együttműködésben oldja meg.
- Képes az előítélet-mentes együttműködésre krízisben érintett csoportok, egyének probléma kezelése kapcsán.

d) autonómiája és felelőssége

- Kezdeményez, munkájáért személyes felelősséget vállal és gyakorol.
- Alkalmas a szakterülethez kapcsolódó erőforrás-menedzsment feladatainak ellátására.
- Jelentős mértékű önállósággal rendelkezik átfogó és speciális szakmai kérdések kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében, indoklásában.
- Vezetői szerepet tölthet be.
- Partneri szinten együttműködik az egészségügyi, szociális, és a nevelési-oktatási intézményrendszer tagjaival.
- Felelősséget vállal saját és az általa vezetett team tevékenységéért.
- Felelősségének tudatában fejleszti saját tudását és felelősséget vállal a jövő szakdolgozóinak gyakorlati és elméleti tudásának fejlesztésében.
- Felelősséget vállal az emberi élet védelméért.
- Munkáját minden körülmények között, a munkavégzésre vonatkozó munkabiztonsági, biztonságtechnikai és munkaegészségügyi követelmények, mindenkor hatályos

jogszabályi előírásait betartva, a személyiségi jogok figyelembevételével önállóan végzi.

- Önállóan tervezi meg és végzi tevékenységeit, képes közösségi diagnózis felállítására, ez alapján hatékony intervenció tervezésére.
- Bekapcsolódik kutatási és fejlesztési projektekbe, a projektcsoportban a cél elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.
- Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusban a módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban.

A kórházi szakvédőnő specializáción továbbá:

a) tudása

- Ismeri a koraszülöttek és kis súlyú újszülöttek táplálásával, kapcsolatos feladatokat.
- Ismeri a speciális gondoskodást igénylő újszülöttek, csecsemők és gyermekek táplálásának módszereit.
- Ismeri a korszerű, szoptatástámogató eszközöket.
- Részletesen ismeri a koraszülés okait, nemzetközi és hazai statisztikáit.
- Ismeri az esetmegbeszélő csoportok vezetésének módszertanát.
- Ismeri a perinatális veszteségek speciális gyászjelenségeit.
- Ismeri azokat a támogató és önsegítő csoportokat, melyek a koraszülés, vetélés, magzati veszteség, halvaszülés után, a perinatális gyász feldolgozásában támogatja a szülőket.
- Ismeri a vetélések, halvaszülések és egészségügyi indikáció miatti terhesség megszakítások fő okait, statisztikai mutatóit.
- Ismeri az egészségügyi indikáció miatti terhesség-megszakítással kapcsolatos dokumentációt.
- Ismeri a leggyakoribb újszülöttkori kórképeket, azok előfordulási gyakoriságát, megelőzésük és kezelésük lehetőségeit.
- Elméleti és gyakorlati ismeretekkel rendelkezik az újszülött újraélesztésben és sürgősségi ellátásban.
- Korai hazaadással kapcsolatos adminisztrációs feladatokat ismeri.
- Rendelkezik érzékszervi szűréssel kapcsolatos elméleti és gyakorlati ismeretekkel (hallás-, látásszűrés).
- Ismeri a vércukormérés lépéseit, illetve a nem megfelelő vércukorszint miatti lehetséges kezeléseket.
- Ismeri az anyagcserezszűrések gyakorlati kivitelezését.

- Ismeri az újszülöttek szülőszobai ellátásának korszerű lehetőségeit.
- Ismeri az esetleg zavart szenvedő élettani adaptációs folyamatok elhárításának azonnali lehetőségeit.
- Ismeri az újszülött-újraélesztés folyamatát és kompetenciafüggő lehetőségeit.
- Ismeri a váratlanul kialakult szülőszobai/intézetben kívüli vészhelyzetek ellátását követő teendőket.
- Ismeri a vészhelyzetek kapcsán kialakuló pszichés tünetek, állapotok támogatásának lehetőségeit.
- Ismeri a hazaadott újszülöttek neonatológiai sürgősségi kockázati tényezőit.
- Ismeri a koraszülöttek adaptációjával, sürgősségi ellátásával kapcsolatos szempontrendszereket.
- Ismeri a koraszülöttek vészhelyzeteinek ellátásával kapcsolatos teendőket, különös tekintettel a korábban igen kis súllyal születettek és gyakran csak több hónapos korban hazakerülők csoportjára.
- Ismeri a neonatológiai sürgősségi ellátás teljes rendszerét, a neonatológiai utógondozást.
- Ismeri a neurohabilitáció és korai fejlesztés komplex lehetőségeit.
- Ismeri a speciális élethelyzetből adódó szülő-kapcsolati csoportdinamikai alapelveket, alapjelenségeket, működést.
- Ismeri a különféle speciális élethelyzetek mentálhigiénés jellemzőit, támogató rendszereit.
- Ismeri a normatív és paranormatív krízis jellemzőit, az alkalmazható krízisintervenció elemeit.
- Ismeri a gyermekpopulációval kapcsolatos gyász- és válságkezelés módszereit.
- Elméleti és gyakorlati ismeretekkel rendelkezik a csecsemő- és gyermek-újraélesztésben és sürgősségi ellátásban.
- Ismeri a beteg csecsemők és gyermek gondozása során felmerülő ápolási műveleteket.
- Ismeri a sürgősségi gyerekellátás teljes rendszerét és gyermek-utógondozás koragyermekkorai szűrés és fejlesztés komplex lehetőségeit.

b) képességei

- Felismeri a különleges gondoskodást igénylő újszülötteket és képes anyatejes táplálásuk elősegítésére.
- Képes alkalmazni a szoptatástámogató eszközöket különleges gondoskodást igénylő újszülöttek, csecsemők és kisdetek esetében is.

- Képes felismerni a kockázatos korai hazaadás szempontjából rizikócsoportha tartozó újszülötteket és szüleiket (egészségügyi és szociális okfelismerése egyaránt). Képes az újszülött újraélesztést helyesen kivitelezni, továbbá képes szülő edukációra ebben a témában.
- Képes az anyákat megtanítani az involúció és újszülött adaptáció kóros folyamatainak korai felismerésére.
- Képes team munkában dolgozni a koraszülöttek, újszülöttek, gyermekágyas anyák gondozása kapcsán.
- Képes a koraszülötteknél és újszülötteknél alkalmazott bőr-bőr kontaktus rövid és hosszú távú élettani és pszichés jelentőségét a társszakmák képviselőivel és a szülőkkel megértetni, elfogadtatni.
- Képes az esetleg váratlanul félresikló élettani adaptációs folyamatok elhárítására.
- Képes a váratlanul kialakult intézetén kívüli vészhelyzetek ellátását követő elsősegélynyújtására.
- Képes az anyagcsereszűréshez szükséges vérminta gyűjtésére.
- Képes az újszülöttek objektív hallásszűrésének elvégzésére.
- Képes a vészhelyzetek pszichés vezetésére.
- Képes a koraszülöttek vészhelyzeteinek ellátásával kapcsolatos koordinációs funkciók ellátására és gyakran csak több hónapos korban hazakerülő csoportjában a neonatológiai utógondozási feladatokra.
- Képes a neurohabilitációs és korai fejlesztés komplex lehetőségeivel kapcsolatos szülőedukációra.
- Képes az anyák pszichés támogatására perinatális veszteség, illetve koraszülés kapcsán.
- Képes a beteg gyermek ápolási feladatainak elvégzésére, az ezekhez kapcsolódó szülőedukáció tartására és annak szakmaközi koordinálására.
- Képes a beteg gyermek gondozási feladatainak elvégzésére, az ezekhez kapcsolódó szülőedukáció tartására és annak szakmaközi koordinálására.
- Képes az újszülöttek, csecsemők és gyermekek vércukorszint mérésére és értékelésére.
- Képes az újszülöttek, csecsemők és gyermekek táplálását szabályozni kóros vércukorszint alapján.
- Hatékony gyakorlati együttműködésre képes a krízisben lévő családokkal foglalkozó egyéb tudományágak és segítő szakmák képviselőivel.
- Képes esetmegbeszélő csoportot szervezni és vezetni.
- Képes alkalmazni a gyermekpopulációval kapcsolatos gyász- és válságkezelés módszereit.
- Képes a gyermekellátási sürgősségi veszélyhelyzeteket felismerni és kompetencia határain belül elhárítani.

A területi szakvédőnői specializáción továbbá

a) tudása

- Ismeri a korai hazaadást követően az újszülött ellátás lépéseit, a koraszülöttek otthongondozási feladatait, valamint ezen újszülöttek komplex szükségletei kielégítésének alapelveit.
- A specializációnak megfelelően komplex ismeretekkel rendelkezik a fertőző és nem fertőző betegségek korai szűrési rendszeréről rövid-, közép- és hosszútávon, valamint ismeri a gyerekek szűrési protokolljának legkorszerűbb eszközeit.
- Komplex ismeretekkel rendelkezik a gyerekek eltérő fejlődéséről, azok diagnosztikájáról, valamint az egyes állapotok terápiájáról, fejlesztéséről.
- Komplex ismeretekkel rendelkezik a korszerű szoptatást támogató módszerekről, technikákról (pl. szuggesztív technika) és eszközökről.
- Komplex ismeretei vannak a gyermekkorban előforduló kórképekről, az intervenció lépéseiről, irányelveiről, a terápiához való hozzájutás módjáról.
- Komplex ismeretekkel rendelkeznek a gyermekgyógyászati szubspecialitások (pulmonológia, kardiológia, gasztroenterológia, nephrológia, endokrinológia, ortopédia, allergológia, neurológia, pszichiátria) által ellátott krónikus betegségek alapellátási szintű gondozási feladatairól. Részletesen ismeri a kora gyermekkorban előforduló regulációs zavarokat.
- Ismeri a koragyermekkori ellátórendszert, a különböző szegmensek között létrejövő, illetve létrehozható kapcsolódásokat.
- Kulcsszemélyként tájékozott a szűrés, jelzés, diagnosztizálás, az ellátások, juttatások, szolgáltatások rendszeréről, szereplőiről.
- Tájékozott a különböző ágazati irányítás alá tartozó rendszerekben, a szabályozott kliensútról vagy a nem szabályozott bekerülési lehetőségekről.
- Ismeri a többi szakember munkáját, kompetenciáját, az ellátórendszer működését, az ott fellelhető szolgáltatások választékát.
- Részletesen ismeri a felnőttkori népegészségügyi problémákat, megbetegedéseket, azok nemzetközi és hazai mutatószámait.
- Ismeri a felnőttkori szűrővizsgálatokat.
- Ismeri a népbetegségek hatékony intervenciós lehetőségeit.
- Ismeri a dohányzásról és az addikciókról való leszokástámogatás intézményrendszerét, segítő szakembereit.
- Ismeri a mentális betegségek (gyermek és felnőtt korban) szűrésére alkalmas eszközöket, azok használatát, valamint a mentális ellátórendszert.

b) képességei

- Képes az újszülöttek és csecsemők komplex szükségleteinek kielégítésére, valamint a gyermekkorban előforduló állapotok, betegségek önálló menedzselésére, ezen belül részletes szűrővizsgálatok elvégzésére, egyénre szabott gondozási terv önálló összeállítására, laboratóriumi és orvos-diagnosztikai vizsgálatok elemzésére, valamint az elrendelt fejlesztés nyomon követésére, azzal kapcsolatos tanácsadásra.
- Az érvényes szakmai ajánlások és irányelvek alapján a csecsemők és gyermekek számára megfelelő diagnosztizáló és fejlesztő szakember kiválasztására.
- Szükség esetén a korai hazaadást követően kompetenciájának megfelelő szinten képes az újszülött sürgősségi ellátására a szakszemélyzet megérkezéséig.
- Képes a korszerű szűrővizsgálatok önálló ellátására, majd azt követően az ellátást igénylő terület meghatározására.
- Képes alkalmazni a szoptatástámogató módszereket, technikákat és eszközöket, speciális gondozást igénylő újszülöttek esetében is.
- Képes a koragyermekkori intervenció során a gyermekeket és családjaikat érintő preventív szemléletre, kifejezetten a speciális szükségletű csoportokra nézve (különleges bánásmódotigénylő, valamint hátrányos helyzetű gyermekek csoportja).
- Képes a különböző támogató rendszerek együttműködésének összehangolására, a szülőknek, mint partnereknek a bevonására az egyénre szabott szolgáltatási rendszerbe.
- Képes interdiszciplináris teammunka keretében való együttműködésre, a szolgáltatások koordinációjával a különböző szakterületen dolgozó szakemberek együtt gondolkodásának támogatására.
- Képes a gyermekgyógyászati szubspecialitások (pulmonológia, kardiológia, gasztroenterológia, nephrológia, endokrinológia, ortopédia, allergológia, neurológia, pszichiátria) által ellátott krónikus betegségek alapellátási szintű gondozási feladatainak áttekintésére és szükség esetén támogatására.
- Képes támogatni a családokat a különböző szakellátókkal való kapcsolatfelvételben, kapcsolattartásban, információkkal, magyarázatokkal látja el őket, annak érdekében, hogy megismerjék a szolgáltatási jogosultságukat és eligazodjanak a rendszerben.
- Kulcsszemélyként képes konzultálni a szakellátókkal, a megfelelő beavatkozás biztosítása érdekében.
- Képes erősíteni és bátorítani a családokat, hogy partnerként tudjanak más szakemberekkel együtt dolgozni.
- Képes a koragyermekkori regulációs zavarok felismerésére.
- Képes egyéni egészségtervet készíteni, egészség-tanácsadást végezni.
- Képes komplex egészségfejlesztési projektek, anyagok kidolgozására és végrehajtására, valamint az általa ellátottak egészségi állapotának folyamatos monitorizálására.

- Képes rizikófaktorok azonosítására, életmód változtatás ösztönzésére, szűrések kivitelezésére.
- Képes a leszokás-támogatás folyamatát konzultációkon keresztül vezetni, a haladást értékelni a felnőtt populációban.
- Képes a védőnői kompetenciakörbe tartozó mentális betegségek szűrésére megfelelő szűrőeszközök használatával.

Az ifjúsági szakvédő specializáción továbbá

a) tudása

- Ismeri az iskolások egészségi állapotának és egészségmagatartásának jellemzőit, a serdülők egészségmagatartással kapcsolatos attitűdjeit, a legfőbb intervenciós megoldásokat az egészségük fejlesztése érdekében.
- Ismeri a szakterületre jellemző speciális egészségfelmérések kivitelezésének módszertanát, a helyi egészségfejlesztési szükségletek feltárásának lépéseit, ezek tükrében határozza meg az egészségfejlesztés irányvonaláról, megszervezéséről, végrehajtásáról.
- Ismeri, alkalmazza az egészségfejlesztés etikai kódexét.
- Ismeri a komplex szemléletű, teljes körű iskolai egészségfejlesztés (TIE) alapelveit, eszköztárát és célterületeit.
- Ismeri a gyermekpszichiátriai betegségek és gyermekkorimentális zavarok korai felismerésére és intervenciójára vonatkozó irányelveket, a hazai és nemzetközi kutatások elméletét és módszertanát.
- Részletesen ismeri a gyermek és serdülőkorú evészavarok, formáit, tünettanát, a beavatkozás lehetőségeit.
- Ismeri a fokozott lelki egészségkockázatok korai észlelését segítő eszközöket.
- Ismeri a speciális mentálhigiénés támogatási lehetőségeket a korosztályra adaptálva, a mentálhigiénés segítő kapcsolat módszertanát (nondirektivitás, krízisintervenció).
- Ismeri a hatékony egészségkommunikáció eszközeit, a szülőkkel, szakemberekkel folytatott hatékony kommunikáció gyakorlatát.
- Ismeri a modern multimédiás oktatás módjait és eszköztárát, a közösségi média szerepét az egészségfejlesztésben, az oktatásban szerepet játszó szoftverek alapvető alkalmazását.
- Ismeri a kortársoktatás egészségfejlesztésben betöltött szerepét, a kortársképzés elméletét és módszertani alapjait, továbbá ismeri a szülői támogató, és önsegítő csoportok hatékonyságát.
- Részletesen ismeri az addikciók okait, megjelenési formáit, tüneteit, a prevenció és intervenció lehetőségeit, az addikciók elleni hatékony cselekvési tervet és módszereket, különös tekintettel a dohányzás-leszokás támogatás és motivációs interjúk alkalmazásának módszerét.

- Ismeri a pszichoszomatikus betegségek természetét, a beavatkozás lehetőségeit.
- Ismeri a deviáns magatartási formákat, felismeri a „cry for help” jelzéseket.
- Ismeri a lelki egészségvédő és személyiség erősítő beavatkozások formáit és képes gyakorlatban való alkalmazásukra (relaxációs technikák, életvezetési tanácsadás, esetmegbeszélés, tematikus csoportok).
- Ismeri az iskolás korosztály mentálhigiénés nehézségeit és a mentálhigiénés támogatórendszereket.
- Ismeri az aktív és passzív relaxációs technikákat, a stressz-kezelés hatékony módszereit.

b) képességei

- Képes a komplex szemléletű teljes körű iskolai egészségfejlesztés (TIE) programjának tervezésében és kivitelezésében, értékelésében szerepet vállalni.
- Képes a fokozott lelki egészségkockázatok korai észlelését segítő eszközök alkalmazására.
- Képes közösségi diagnózis felállítására, ez alapján hatékony intervenció megszervezésére és irányítására, önállóan előadásanyagok magas szintű fejlesztésére és előadására.
- Képes a krízishelyzetben lévő személyek helyzetének pontos azonosítására.
- Képes hatékonyan integrálni az egészségfejlesztésben az új módszereket (közösségi média, szoftverek, oktatási segédeszközök).
- Képes a hatékony egészségkommunikációra az ifjúság körében, továbbá képes a szülőkkel, szakemberekkel hatékonyan kommunikálni.
- Képes a sürgősségi ellátás szakszerű megkezdésére.
- Képes a leszokás-támogatás folyamatát konzultációkon keresztül vezetni, a haladást értékelni.
- Krízisben lévő személynél képes alkalmazni a segítő beszélgetést.
- Képes a krónikus beteg, eltérő fejlődésű 6-18 éves gyermekek intervenciójára, speciális gondozására, elfogadható körülmények és életvitel kialakításában történő segítségnyújtásra és a speciális szolgáltatások igénybevételéhez korrekt szakmai tájékoztatás nyújtására.
- Képes a stressz helyzetek felismerésére, hatékony stresszkezelésre, relaxációs technikák alkalmazására.

A család- és nővédelmi szakvédőnői specializáción továbbá

a) tudás

- Rálátással bír a család és ifjúsági egészségfejlesztés szabályozói rendszerére.
- Átfogóan ismeri az optimális családtervezés, családi életre nevelés, családvédelmi tanácsadás, a pszichoszexuális fejlődés, alapvető tényeit, irányait és tartalmát.
- Részletesen ismeri a női egészségvédelem életkori szakaszai szerinti egészségfejlesztési feladatokat, gondozási formákat, a női egészségvédelem szempontjából alkalmazandó korszerű módszereket, szűrővizsgálatokat.
- Ismeri a nők és férfiak egészségmagatartásnak legfontosabb jellemzőit, egészséges életmód felmérésre szolgáló standardizált mérőeszközöket, az egészségben leginkább (nemzetközi és hazai tendenciák alapján jellemző) bekövetkező változások problémamegoldási módszereit.
- Részletesen ismeri a férfiak egészségfejlesztésének irányvonalait, az ellátás rendszerét, benne a szakemberek szerepét, egészségvédelem szempontjából alkalmazandó szűrővizsgálatokat.
- Speciális ismeretei vannak a férfiak és a nők esetében a személyre szóló fogamzásgátlási módszerek alkalmazásának szabályairól, lehetőségeiről, a módszerekkel szembeni követelményekről.
- Részletesen ismeri a férfi és a női meddőség leggyakoribb okait, kivizsgálásuk, kezelésük lehetőségeit.
- Ismeri a családi és szexuális élet egészségi feltételeit.
- Részletesen ismeri a hazai és nemzetközi családi életre nevelés és szexuális nevelés dokumentumait (Egészségügyi Világszervezetnek a szexuális nevelésre vonatkozó irányelve, a családi életre nevelés kerettanterve).
- Ismeri a pszichoszexuális edukáció módszertanát.
- Részletekbe menően ismeri a Családvédelmi Szolgálat működését, feladatait, hatáskörét, kompetenciáit, a tanácsadás lehetséges irányvonalait, annak jogi szabályozását. A terhesség-megszakítás módjait, korai és késői szövődményeit.
- Részleteiben ismeri az örökbeadás, örökbefogadás feltételeit, lebonyolítását, folyamatát és annak jogszabályi háttérét.
- Ismeri a szexuális úton terjedő betegségek prevenciójának korszerű módszereit, a veszélyeztetettség legfőbb okait, tüneteit, korai és késői következményeit (különös tekintettel a magzatra és az újszülöttre), valamint a kezelésük alapelveit.
- Emelt szintű gyermek-nőgyógyászati védőnői háttérismeretekkel rendelkezik.

b) képességei

- Alkalmazza a munkavégzése során a női, férfi egészségvédelemben, családtervezésben, szűrővizsgálatok kapcsán a szükséges terminológiát.

- Megérti és használja a családtervezés, szűrővizsgálatok, krízishelyzetben alkalmazott tanácsadások során ismertetett jellemző online és nyomtatott szakirodalmat magyar és idegen nyelven.
- Képes személyre szabott fogamzásgátlási módszerek ajánlására.
- Képes a szexuális diszfunkciók azonosítására, a szexuálpedagógia korszerű módszereinek alkalmazására, illetve az egészségfejlesztés, családtervezés során a szexuális egészség támogatására.
- Képes rizikótényezők feltárására (szűrővizsgálatok, anamnézis felvétel), életmódból fakadó egészségkárosító tényezők felmérésére, egészségfejlesztési modellek megválasztására, azok alkalmazására, egyéni, közösségi (iskolai) egészségtervek, egészségfejlesztő projektek kidolgozására, megvalósítására.
- Elvégzi a Családvédelmi Szolgálat védőnő munkatársának feladatait.
- Képes a krízisben lévő személyek helyzetének pontos azonosítására, a figyelmeztető jeleinek tüneteinek felismerése és a megfelelő megoldási módok, ellátási útvonalak kiválasztására. Legyen az normatív vagy akcidentális krízis (különösen a PAS, post-abortion syndrome).

TÁPLÁLKOZÁSTUDOMÁNYI MESTERKÉPZÉSI SZAK

1. A mesterképzési szak megnevezése: táplálkozástudományi (Nutritional Sciences)

2. A mesterképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

végzettségi szint: mester- (MSc-)

fokozat szakképzettség: okleveles táplálkozástudományi szakember

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

8.1.1. A táplálkozástudományi szakember

a) tudása

- Ismeri a modern táplálkozás-, élelmiszer- és egészségtudományokat. - Ismeri a statisztikai és epidemiológiai elemző módszereket.
- Ismeri a szervezetbe kerülő anyagok élettani-farmakológiai hatásait, toxikológiai vonatkozásait.
- Ismeri a dietetikai alapelveket, valamint a táplálkozásterápia lehetőségeit, azok gyakorlati alkalmazását a termékfejlesztés szempontjából.
- Ismeri az élelmiszeripari technológiákat.
- Ismeri a termékfejlesztés folyamatát, gazdasági környezetbe illesztését.
- Ismeri az élelmiszercímkézés törvényi szabályozását, az élelmiszerekre vonatkozó általános jogszabályokat.
- Ismeri az élelmiszerek minőségének vizsgálatára alkalmas analitikai, biológiai, mikrobiológiai, farmakológiai módszereket.
- Ismeri az élelmiszerbiztonságot.
- Ismeri a minőségügyi, minőségbiztosítási rendszereket.
- Ismeri a szervezetbe kerülő anyagok toxikológiai besorolását.

b) képességei

- Képes összefüggésében látni a modern táplálkozás-, élelmiszer- és egészségtudományi ismereteket.
- Képes a különböző statisztikai és epidemiológiai elemző módszerek alkalmazására.

- A statisztikai elemzőmódszerekkel kapott eredményeket megérti és képes összefoglalni azokat.
- Képes a termékfejlesztés során a dietetikai ismereteinek, valamint a táplálkozásterápia lehetőségeinek gyakorlati alkalmazására.
- Képes különbséget tenni az élelmiszeripari technológiák között, képes azokat a termékfejlesztés során alkalmazni.
- Érti és alkalmazza az élelmiszerjog hazai és nemzetközi szabályozásának egyes paragrafusait.
- Képes minőségi, funkcionális élelmiszer, étrend-kiegészítő, tápszer és egyéb gyógytermék fejlesztésére, egészségügyi hatásainak lemerésére és toxikológiai vizsgálatára.
- Képes az élelmiszeripari újítások során a legújabb táplálkozástudományi ismeretek érvényesítésére.
- Képes az élelmiszerbiztonságot veszélyeztető tényezők komplex elemzésére, a kockázat minimalizálására, ellenőrzésére és vizsgálatára
- Képes hazai és nemzetközi szervezetekben a táplálkozástudománnyal kapcsolatos területeken szakértői és szaktanácsadási feladatok ellátására, vállalati, kutatóintézeti és szakigazgatási szinten, valamint képes egészségpolitikai döntések előkészítésére.
- Képes az előbbieket szolgáló szabványok, jogalkotási gyakorlat és intézményi rendszer kialakításában való részvételre.
- Képes meghatározni az egészséges táplálkozásnak, valamint a kórállapotoknak megfelelő étrendek és élelmiszerek tápanyag-összetételét.
- Képes az európai uniós pályázati rendszerek által preferált innovatív kutató-fejlesztő munkára.
- Képes a szakterülete speciális problémáinak biztonságos megoldására, eredeti ötletek felvetésére, innovatív tevékenység folytatására.
- Képes multidiszciplináris team tagjaként tevékenykedni.
- Képes az egészségiparban, a wellness- és gyógyturizmus, valamint a szállodaipar területén a helyes táplálkozási gyakorlatnak megfelelő étrendek tervezésére.
- Képes egészségmegőrző és betegségmegelőző célból egyéni és csoportos táplálkozási és életmód tanácsadásra. Képes eldönteni, hogy mely klienseket kell klinikai dietetikushoz, vagy orvoshoz irányítani.
- Képes a táplálkozástudomány eredményeinek népszerűsítésére, a lakosság népegészségügyi mutatóinak javítására irányuló programok megalkotására.
- Képes ismeretei folyamatos bővítésére magyar és idegen nyelvű szakirodalom felhasználásával.
- Képes önálló táplálkozás-epidemiológiai és egyéb táplálkozástudományi vizsgálatokat tervezni és elvégezni.
- Képes epidemiológiai vizsgálatok eredményeinek statisztikai feldolgozására, összefoglalására.

- Képes egészségfejlesztő anyagok összeállítására és népszerűsítésére.
- Képes más szakterületek művelőivel való szakmai kommunikációra, kapcsolattartásra.

c) attitűdje

- Nyitott, kreatív személyiségi jegyekkel rendelkezik.
- A tudomány eszköztárával felismer és megold problémákat. - Érdeklődik a tudományterülete újabb eredményei iránt.
- Motivált az ismeretei folyamatos bővítésére, az új ismeretek alkalmazására.
- Törekszik a saját tudásának magasabb szintre emelésére, tudomány- és munkaterületének alkotó művelésére, továbbfejlesztésére és eredményeik gyakorlati hasznosítására.
- Szakterületén lojális gondolkodás jellemzi.
- Elfogadja és hitelesen közvetíti a táplálkozástudományi szakma társadalmi szerepét és értékeit.
- Tudatosan vállalja szakmája etikai normáit.
- Az élethosszig tartó tanulás és szakmai fejlődés elkötelezettje, képes a tanulási lehetőségeinek kihasználására.
- A hivatást a nemzeti és nemzetközi elvárásoknak, szabályozásoknak és etikai irányelveknek megfelelően gyakorolja.

d) autonómiája és felelőssége

- Jó szervező- és koordinálókészséggel műveli szakmáját.
- Képes önmagát és szakmáját is menedzselni.
- Alkalmas az együttműködésre más szakmaterületekkel.
- Kellő gyakorlat megszerzése után vezetői feladatok ellátására alkalmas.
- Etikusan gyakorolja szakmáját, lojalitás jellemzi a kliensekkel és a munkatársakkal szemben egyaránt.
- Önállóan véleményt alkot.
- Szakterületén önállóan végzi munkáját.
- Képes a szakmai önellenőrzésre.
- Felelősségteljes szakmai döntéseket hoz.
- Együttműködik a multidiszciplináris team tagjaival.
- Szerepet vállal problémák megértésében, szakterülete speciális problémáinak biztonságos megoldásában.

- Kezdeményez eredeti ötletek felvetésével, innovatív tevékenység folytatásával.
- Vezető szerepet vállal a termékek fejlesztése során, hogy a modern táplálkozástudományi ismeretek érvényre jussanak.
- Képviseli az egészségügyi ismereteket az élelmiszeripar területén.
- Döntéseit kellő ismereteivel alátámasztja, megindokolja annak háttérét tudományos ismereteinek birtokában.
- Felelősséget érez a lakosság egészségi állapotának hatékony javítására.
- Szakmai kapcsolatokat épít ki és tart fenn. Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.
- Vezeti és irányítja mások munkáját.
- Felelősséget vállal a megfelelő forrásfelhasználásért.
- Személyes felelősséget vállal döntéseiért és tevékenységéért.

9.2. A szakmai gyakorlat követelményei

A szakmai gyakorlat kilencven órás, diplomakészítéssel kapcsolatos laboratóriumi, táplálkozástudományi vagy termelési gyakorlat (egészségmegőrzés, táplálkozástudományi kutatás, tanácsadás, egészségnevelő munka, élelmiszerbiztonság, hazai és európai uniós élelmiszerszabályozási rendszer, egészségpolitikai döntés előkészítésben eltöltött gyakorlat).